

RAPORT DE ACTIVITATE

Pentru

**Evaluarea managementului
Complexului Muzeal de Științe ale Naturii
Constanța**

Prezentul raport de activitate a fost elaborat pentru evaluarea managementului de către Consiliul Județean Constanța, denumit în continuare “Autoritatea”, pentru Complexul Muzeal de Științe ale Naturii, denumită în continuare “Instituția”, aflată în subordinea sa, în conformitate cu prevederile [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 189/2008](#) privind managementul instituțiilor publice de cultură, aprobată cu modificări și completări prin [Legea nr. 269/2009](#), cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare ordonanța de urgență, precum și cu cele ale regulamentului de evaluare.

Întocmit conform modelului realizat de Ministerul Culturii – anexa 4 / OMC nr. 2799/2015.

Analiza și notarea raportului de activitate și a interviului se fac în baza următoarelor criterii de evaluare:

- A. Evoluția instituției în raport cu mediul în care își desfășoară activitatea și în raport cu sistemul instituțional existent;
- B. Îmbunătățirea activității instituției;
- C. Organizarea/sistemul organizațional al instituției;
- D. Situația economico-financiară a instituției;
- E. Strategia, programele și implementarea planului de acțiune pentru îndeplinirea misiunii specifice instituției, conform sarcinilor și obiectivelor formulate de autoritate;
- F. Evoluția economico-financiară a instituției, pentru următoarea perioadă de management, cu menționarea resurselor financiare necesare de alocat de către autoritate.

În conformitate cu prevederile contractului de management înregistrat cu nr. 5263/01.03.2019, datele și informațiile din prezentul raport sunt aferente perioadei: de la 01.02.2019 (februarie 2019 ca director interimar) până la 01.02.2020, reprezentând raportarea anuală.

Structura raportului de activitate

A. Evoluția instituției în raport cu mediul în care își desfășoară activitatea:

1. Colaborarea cu instituții, organizații, grupuri informale care se adresează aceleiași comunități;
2. Analiza SWOT (analiza mediului intern și extern, puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări);
3. Evoluția imaginii existente și măsuri luate pentru îmbunătățirea acesteia;
4. Măsuri luate pentru cunoașterea categoriilor de beneficiari;
5. Grupurile-țintă ale activităților instituției;
6. Profilul beneficiarului actual.

B. Evoluția profesională a instituției și propuneri privind îmbunătățirea acesteia:

1. Adecvarea activității profesionale a instituției la politicile culturale la nivel național și la strategia culturală a autorității;
2. Orientarea activității profesionale către beneficiari;
3. Analiza principalelor direcții de acțiune întreprinse.

C. Organizarea, funcționarea instituției și propuneri de restructurare și/sau de reorganizare, pentru o mai bună funcționare, după caz:

1. Măsuri de organizare internă;
2. Propuneri privind modificarea reglementărilor interne;
3. Sinteza activității organismelor colegiale de conducere;

4. Dinamica și evoluția resurselor umane ale instituției (fluctuație, cursuri, evaluare, promovare, motivare/sanționare);
5. Măsuri luate pentru gestionarea patrimoniului instituției, îmbunătățiri/refuncționalizări ale spațiilor;
6. Măsuri luate în urma controalelor, verificării/auditării din partea autorității sau a altor organisme de control în perioada raportată.

D. Evoluția situației economico-financiare a instituției:

1. Analiza datelor financiare din proiectul de management corelat cu bilanțul contabil al perioadei raportate.
2. Evoluția valorii indicatorilor de performanță în perioada raportată, conform criteriilor de performanță ale instituției.

E. Sinteza programelor și a planului de acțiune pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin proiectul de management:

Se realizează prin raportare la:

1. Viziune;
2. Misiune;
3. Obiective (generale și specifice);
4. Strategie culturală, pentru întreaga perioadă de management;
5. Strategie și plan de marketing;
6. Programe propuse pentru întreaga perioadă de management;
7. Proiecte din cadrul programelor;
8. Alte evenimente, activități specifice instituției, planificate pentru perioada de management.

F. Previzionarea evoluției economico-financiare a instituției, cu o estimare a resurselor financiare ce ar trebui alocate de către autoritate, precum și a veniturilor instituției ce pot fi atrase din alte surse:

1. Proiectul de venituri și cheltuieli pentru următoarea perioadă de raportare.
2. Numărul de beneficiari estimați pentru următoarea perioadă de management.
3. Analiza programului minimal realizat.

A. Evoluția instituției în raport cu mediul în care își desfășoară activitatea:

1. Colaborarea cu instituții, organizații, grupuri informale care se adresează aceleiași comunități;

Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța dezvoltă relații de colaborare cu instituții omoloage/foruri /asociații de cultură naționale și internaționale, cu instituții de învățământ superior române și de peste hotare, cu instituții naționale de cercetare-dezvoltare, cu asociațiile de profil în domeniul protecției mediului, naționale și internaționale și cu oficiile diplomatice ale țărilor străine în România, pe teme de schimburi culturale, dezvoltare durabilă, ecoturism, diseminarea informațiilor științifice, protecția mediului și altele de interes științific și cultural de actualitate.

Din cadrul colaborărilor cu foruri/ organizații naționale (COMPLEXUL MUZEAL DE ȘTIINȚE ALE NATURII CONSTANȚA are calitatea de membru) menționăm:

- FGZAR - Federația Grădinilor Zoologice și Acvariilor din România; Am efectuat demersuri prin reprezentantul nostru Drd Angelica Curlișcă, în vederea elaborării unei strategii de modificare și modernizare a ordinului emis de Ministerul Mediului și Pădurilor nr. 1798/2007. Acest ordin prevede niște condiții, consider eu, eronate asupra suprafețelor minime pentru pinipede.
- RNMR - Rețeaua Națională a Muzeelor din România.

Din cadrul colaborărilor cu foruri/ organizații internaționale (Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța aderă la calitatea de membru) menționăm:

- EAZA - Asociația Europeană a Grădinilor Zoologice și Acvariilor (European Association of Zoos and Aquaria).
- EAAM - Asociația Europeană pentru Mamifere Marine (European Association for Aquatic Mammals).

În decursul anului 2019 s-au făcut eforturi constante în vederea modificării Ordinului Ministrului Mediului nr. 1798/2007 privind Anexa 11 ”Spațiu minim necesar pentru unele specii de animale menținute în captivitate”. În cadrul ordinului sus menționat, spațiile prevăzute sunt exagerate și neconcordante cu talia variabila (de la 20 la 2000 kg) a pinipedelor. Organizațiile de profil, respectiv: EAZA, EAAM au sprijinit instituția în vederea reglementării spațiilor pentru pinipede, la condițiile și suprafețele admise în spațiul european și ne-au transmis standardele europene minime.

Este de asemenea adevărat faptul că țările membre pot considera alte valori minime ale spațiilor cu condiția să se plaseze deasupra celor Europene. Ei bine, în cazul nostru, legislația amintită cere valori minime de până de zece ori mai mari decât cele europene, nespecificând nici

o diferențiere între diferitele specii de pinipede (pe care le numește foci și lei de mare). Totodată uită de existența morselor, practic la noi astfel deținerea acestor animale e nereglementată.

În anul 2019 s-a prezentat instituției FGAZAR precum și Ministerului Mediului Apelor și Pădurilor, situația neconcordantă la nivelul Anexei 11, iar demersurile Complexului Muzeal fiind în lucru pentru a remedia situația. (**Anexa 1 – Corespondență Ministerul Mediului**).

Din cadrul colaborărilor cu instituții de învățământ superior menționez:

- *Universitatea Maritimă din Constanța*

Există în desfășurare un proiect de practică studențească dirijată în domeniul: “Protecției și Conservării Mediului”. Acesta implică monitorizarea calității apelor din cadrul Complexului Muzeal de Științe ale Naturii Constanța.

- *Academia Navală “Mircea cel Bătrân” Constanța*

Relații de colaborare ce implică accesul studenților la realizarea proiectelor de licență și masterat în colaborare cu specialiștii Complexului Muzeal de Științe ale Naturii Constanța. Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța a asigurat sprijin în organizarea și funcționarea catedrei de navigație.

În prezent, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța, Academia Navală “Mircea cel Bătrân”, Colegiul Național “Mircea cel Bătrân” Constanța și Muzeul de Istorie Kavarna/Bulgaria au în implementare proiectul european – A JOINT OPENED WINDOW TO THE UNIVERSE MISTERIES - UNIMIS E-MS CODE: ROBG 528 în cadrul Programului transfrontalier INTERREG V-A, axa prioritară 2, România-Bulgaria, are o perioadă de implementare de 36 luni (2019-2021), este în valoare totală de 1.498.693,99 Euro.

- *Facultățile cu profil Biologie, Ecologie, Agricultură și Medicină Veterinară* - Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța asigură în perioada estivală sprijin în organizarea practicii în teren și lucrărilor de licență în domeniul biologiei, ecologiei și protecției mediului.

În luna mai a anului 2019, s-a asigurat o continuitate a colaborării cu Facultatea de Medicină Veterinară București prin participare cu două lucrări prezentate de: Adrian Bîlbă – *Particularități biologice ale cetacelor* și Angelica Curlișcă – *Observații privind posibilitatea realizării unui program de delfino-terapie în cadrul CMSN*, realizate cu un partener străin – Alpha Delphino Teraphy Austria, de la Dolphin Swim Institute Austria. De asemenea,

Din cadrul colaborărilor cu instituții de profil științific din domeniul biologiei și acvaculturii menționăm:

Pe plan internațional, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța a stabilit raporturi de colaborare pe termen lung prin protocoale și acorduri cu:

- Institutul de Zoologie al Academiei de Științe Moldova;
- Universitatea de Stat Chișinău, Moldova;
- Institutul Oceanologic al Academiei de Științe Varna
- Academia Navala KAVARNA/ Bulgaria.

Din cadrul colaborărilor cu instituții naționale de cercetare-dezvoltare menționăm:

- Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Marină “Grigore Antipa” – Constanța;

- Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Delta Dunării – Tulcea ;
- Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Geologie și Geoecologie – GEOECOMAR Constanța;
- Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare în Pescuit Acvacultură Nucet (jud. Dâmbovița);
- Centrul de Cercetare pentru Creșterea Sturionilor (Tulcea);
- Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Acvacultură și Ecologie Acvatică (Galați).

Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța întreține relații tradiționale de colaborare cu Ministerul Mediului și Pădurilor, cu Administrația “Rezervația Biosferei Delta Dunării” (Tulcea), cu Agenția de Protecție a Mediului Constanța, cu Comisariatul Județean al Gărzii de Mediu Constanța, precum și cu Inspectoratul Județean al Poliției de Frontieră Constanța.

Colaborează direct cu Statul Major al Forțelor Navale, cu Direcția Hidrografică Română și cu Centrul de Scafandri în scopul desfășurării de acțiuni comune și al sprijinului între instituții prin asigurarea asistenței tehnice de specialitate.

Din cadrul colaborărilor cu instituții muzeale și grădini zoologice, menționăm: Planetariul Baia Mare, grădinile zoologice Târgoviște, Attica Park Grecia, Zoo Paphos Cipru, Zoo Dobrich, Grădina Zoologică Varna, Muzeul de Istorie Kavarna, Delfinariul Varna.

Relația de colaborare cu partenerul bulgar de la Dobrich, a facilitat în trecut îmbogățirea patrimoniului Complexului Muzeal de Științe ale Naturii Constanța cu un exemplar cabalin din specia *Equus ferus przewalskii*, precum și realizarea de proiecte cultural-educative și de dezvoltare transfrontalieră. Datorită dificultăților de transport și a specificului grădinii noastre zoologice, se caută soluții de relocare sau schimb pentru tauri zebu pitic, porci mistreți, pecari, mufloni, cerbi lopătari, ce se găsesc în excedent în grădina noastră zoologică.

Suntem una dintre puținele grădini zoologice ce are și statut de muzeu, majoritatea având statut de servicii publice ale primăriilor, parcuri zoologice ce se află doar sub legislația de mediu.

Din cadrul colaborărilor cu Organizații Non Guvernamentale și asociațiilor profesionale de profil menționăm:

- O.N.G. "Mare Nostrum";
- O.N.G. “Liga Navală Română”;
- O.N.G. “Oceanic Club”;
- O.N.G. “Cercetașii Marini”;
- Asociația ”Scutul Cinegetic”;
- AJVPS Constanța;
- Cercul de artiști plastici al Palatului Copiilor Constanța.

Participare în calitate de partener (coorganizator, coinițiator, invitat, participant etc.) la programe/ proiecte europene/ internaționale:

Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța este acreditat să desfășoare activități de cercetare, dezvoltare și inovare (cod CAEN - 7310) prin Decizia nr. 9816/04.12.2008 a Autorității

Naționale de Cercetare Științifică – M.E.C., fiind abilitată în baza dispozițiilor H.G. 551/2007 să promoveze proiecte în domeniu.

Instituția are în componența sa specialiști atestați să desfășoare activități de cercetare: Director General (doctor cu specializarea în medicina veterinară), 1 șef secția Delfinariu - doctorand, 1 șef secția Acvariu (doctor specialitate ihtiofaună-exotică/inginer piscicol), 1 șef secția microrezervație (doctor cu specializare în fauna cinegetica), 5 muzeografi dintre care : 3 biologi, un muzeograf specializat în fizică, un muzeograf specializat în geografie, un medic veterinar (doctorand în medicina animalelor sălbatice), precum și echipa de personal licențiat ce include antrenori la delfinariu cu studii superioare de biologie și psihologie. Această structură a personalului oferă posibilitatea implicării pe varii proiecte de interes și atacarea holistică a unei tematici ample.

Punctăm câteva proiecte declarate eligibile (implementate în ultimii 5 ani):

- POS Mediu – “Îmbunătățirea stării de conservare a biodiversității marine din zona costieră, în special a delfinilor” (coord. O.N.G. Mare Nostrum, colab. CMSN Constanța.;

- I.N.C.D.M., Inspectoratul Județean al Poliției de Frontieră, A.M.P.A. Constanța.); Proiectul urmărește implementarea de măsuri privind monitorizarea efectivelor de delfini, a eșuărilor, a pescuitului accidental și conștientizarea opiniei publice privind necesitatea protecției acestor mamifere marine. Arealul vizat include zona costieră, cuprinsă între Sulina și Cap Midia.

- Pe plan intern un proiect științific pentru ecologizarea lacului interior din secția Microrezervație. Proiectul a vizat popularea iazului Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța cu specii pretabile (ciprinidae locale – crap, caras; crap chinezesc – novac, sânger, cosaș; somn; țipar; gambusia; morun) și monitorizarea dinamicii populațiilor piscicole. S-a observat eficiența *Gambusia affinis* în combaterea larvelor de țânțari dar din păcate și eficiența țestoaselor *Trachemis* în îndepărtarea amfibienilor *Anura*.

- Proiect POFTIC – “Increasing Potential for growth through Organizing Facilities and improving Tourist Infrastructure in the Cross Border region” (coord. Zoo Dobrich-Bulgaria, colab. Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța). Proiectul a avut ca obiectiv monitorizarea la standarde comunitare a Grădinii Zoologice Dobrich și a Secției Microrezervație a Complexului Muzeal de Științe ale Naturii Constanța. Acest proiect și-a demonstrat utilitatea în toți anii ce au urmat implementării.

- Proiect DELPHI (coord. Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța, colab. Institutul de Pescuit-Acvacultura Varna; Academia de Științe Agricole Varna). Proiectul are ca obiectiv specific pentru Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța. modernizarea Secției Delfinariu și optimizarea gradului de atractivitate prin sporirea ofertei cultural educative a instituției. Prin acest proiect s-a achiziționat o stație de filtrare pentru Delfinariu, modernă, de ultimă generație, ce conține filtre cu spălare în curent invers, spumator proteic, dezinfecție cu ozon.

În 2019 am completat acest sistem de suport al vieții cu un dispozitiv automat de clorinare și reglare acido-bazică (pH).

- Proiect “Energie din soare pentru viețuitoare”- proiect finanțat de Rompetrol, inițiator Asociația Scutul Cinegetic în colaborare cu Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța, Inspectoratul Școlar Județean, AJVPS, Universitatea Maritimă și Universitatea Ovidius. Accesat în anii trecuți funcționează în continuare, asigurând încălzirea apei menajere la obiectivul turistic și de utilitate internă - Casuța Țărănească.

- Proiect *Voluntariat în comunitatea ta* proiect finanțat de Inspectoratul Școlar Județean plus 12 O.N.G – uri în colaborare cu Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța.

- **Proiect european “A joint opened window to the universe mysteries”, accesat împreună cu Academia Navală, Colegiul Național “Mircea cel Bătrân”, Muzeul Kavarna Bulgaria, ca parteneri secundari și CMSN ca partener principal (“lead partener”), ce a fost aprobat la începutul lunii ianuarie 2018 și se află în implementare. Proiectul se va desfășura pe parcursul a 3 ani, pentru noi însemnând în principal achiziția unui proiector hibrid - analogic și digital - pentru compartimentul planetariu.**

n.a. - am subliniat aceasta întrucât este un proiect în derulare cu o valoare ce depășește însumat toate proiectele accesate anterior de CMSN

Protocoale de colaborare încheiate în anul 2019:

DENUMIRE INSTITUTIE	PERIOADA PROTOCOL	OBIECT PROTOCOL
Festa Dolphinarium EOOD, Varna/Bulgaria	25.05.2019 25.05.2024	Efectuare de studii de cercetări în domeniul mamiferelor marine
Parohia Sfântul Nicolae, Constanța	05.07.2019 05.07.2024	Colaborare bilaterală în domeniul educației de mediu
Centrul Cultural Județean Constanța “Theodor T. Burada”	Iulie – decembrie 2019	Educarea prin imagine (filme documentare) a publicului tânăr și nu numai
Suvenir din Dobrogea, Tulcea	Iulie 2019	Cooperare inter-instituțională (atelier de pictură pe sticlă/ lemn, atelier de psihoterapie și dezvoltare personală)
U.A.T. Municipiul Constanța	22.08.2019 15.09.2019	Amplasare echipament pentru măsurarea emisiilor de poluanți rezultate din trafic în incinta unității.
Tehnic University Varna/ Festa Dolphinarium EOOD Varna / Bulgaria	13.11.2019 13.11.2024	Studiul delfinilor (comportament)

2. Analiza SWOT (analiza mediului intern și extern, puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări):

Punctele tari sunt:

- realizarea în intervalul anterior a proiectului de modernizare a clădirii principale de la delfinariu și creșterea numărului de locuri de la 600 la 1300 de vizitatori.
- Modernizările succesive, realizate inclusiv în 2019, ce au presupus îmbunătățirea ofertei muzeistice prin creșterea atractivității și capacității de a primi un număr de vizitatori mai mare decât în trecut, depășind anul anterior cu un procent 2%.
- Capacitatea instituției - demonstrată pentru prima dată în 2019 - de a se autofinanța, inclusiv cu realizarea unor importante investiții din fonduri proprii;
  - Unicitatea dar și notorietatea secției Delfinariu, diversitatea și complementaritatea domeniilor de activitate ale secțiilor – ce asigură un mesaj educațional complex;
  - calitatea profesională a angajaților (3 doctori în științe, doi doctoranzi și 5 muzeografi);
  - credibilitatea de care se bucură în acest moment instituția;
  - atragerea de fonduri nerambursabile prin proiecte europene transfrontaliere. Instituția, aflată sub conducerea autorității locale – Consiliul Județean Constanța, are capacitatea de a atrage direct fonduri europene, dar prin facilitățile și programele aflate în derulare este capabilă să și ofere autorității – bine organizate cu o Direcție Generală de Proiecte - posibilitatea de a accesa fonduri naționale și externe pentru investiții complexe și modernizări;

Punctele slabe sunt:

- lipsa personalului atestat în cercetare;
- imposibilitatea creșterii numărului de angajați care limitează cantitativ capacitatea de extindere a activității noastre, ducând inclusiv la lipsa unor restauratori sau educatori muzeali. Din păcate nu ne încadrăm nici la posibilitatea de a accesa muncitori sezonieri;
  - insuficiența spațiilor de parcare pentru perioadele de vârf de sezon;
  - caracterul limitativ datorat poziționării intraurbane ce restricționează extinderea cu specii de talie mare și modernizarea grădinii zoologice;
  - imposibilitatea de a transfera excedentul de animale, cu precădere din sectorul porcilor datorită ratei mari de reproducere și cererilor aproape inexistente. Problema excedentului de animale apare coroborată cu asigurarea unor condiții tot mai bune – spațiu și hrană – fapt ce stimulează reproducerea acestora. Dincolo de faptul că trebuie să prezentăm animale necastrate din ambele sexe, este bine și frumos să prezentăm pui, familii de animale care se reproduc. Acest factor generează încărcături biotice ce nu permit extinderea ofertei muzeistice de a prezenta specii noi.
- nivelul scăzut al salarizării personalului contractant, încadrat în Legea Salarizării la anexa 3 familia cultură, în proporție de 15% și anexa 8, familia ocupațională administrație restul de 85%,

la categoria alte funcții de administrație locală - cu remunerație extrem de scăzută în comparație cu responsabilitățile și sarcinile aferente funcțiilor - ce au ca obligativitate dezvoltarea și asigurarea condițiilor optime de supraviețuire și înmulțire a speciilor de animale aflate în patrimoniului viu, precum și a colecțiilor muzeistice ce au o importanță și valoare foarte mare. Practic salarizarea insuficientă, necorcondantă cu volumul de muncă și responsabilități, constituie principalul punct slab al instituției care alături de blocarea la nivel de UAT a posturilor, constituie principalul impediment în dezvoltarea instituției.

- Spații insuficiente pentru expunerea, valorificarea și păstrarea colecțiilor muzeale, în contextul în care muzeul nostru este organizat și structurat pentru a primi un număr foarte mare de vizitatori pe timpul verii.

- În perioada raportată, fondurile disponibile în limitele legale de reducere a cheltuielilor, au fost canalizate prioritar spre asigurarea bunei funcționări a secțiilor muzeistice, a unor prestații corespunzătoare față de publicul vizitator.

Oportunitățile create pentru realizarea obiectivelor sunt:

- Posibilitatea derulării unor proiecte transfrontaliere, fiind situați la granița cu Bulgaria, am derulat și finalizat 2 proiecte, urmând ca în anii ce urmează să finalizăm proiectul în derulare la Planetariu și să accesăm și alte surse de finanțare. Pe lângă aceste trei proiecte accesate direct, oferim sursă investițională, teme de proiectare și management tehnic unor proiecte realizate de către Autoritate - prin Direcția Generală de Proiecte a Consiliului Județean. În 2019, având la bază două teme de proiectare realizate împreună cu colectivul tehnic intern și colaborator, s-a reușit la nivel de Autoritate demararea a două importante proiecte pentru extinderea Delfinariului și respectiv pentru un nou Acvariu, primul având deja finanțare – 5 milioane de euro oferite de Ministerul Turismului și respectiv de fondurile proprii ale Consiliului Județean, fiind în faza de debut al implementării;

- Unicitatea la nivel național a secției Delfinariu - dorim să dezvoltăm sectorul de animale acvatice, păsări și mamifere - fiind după părerea mea corespunzătoare ofertei educative atât pentru cei ce locuiesc cât și pentru cei ce vizitează litoralul Mării Negre. Mai mult, am sesizat un nivel de așteptare al vizitatorilor, iar din luna mai 2018, cu continuare în 2019, am completat oferta muzeistică și educativă cu o reprezentare efectuată cu lei de mare californieni, realizată împreună cu un colaborator străin, inspector și membru în consiliul director al EAAM – Robert Gojceta. Această colaborare a avut și un rol formator asupra personalului muzeistic, antrenori, muzeografi și îngrijitori de animale în scopul dezvoltării cunoștințelor despre managementul pinipedelor. Totodată a constituit direct și indirect o sursă importantă de venituri – un milion de lei, aproape 10% din veniturile instituției;

- Interesul manifestat pentru muzeu în afara granițelor României, manifestat prin convenții și acorduri de colaborare bilaterale;
- Creșterea interesului turistic pentru regiune;
- Creșterea numărului de proiecte turistice cu destinație transfrontalieră;

- Fiind conectați la sursa de apă marină și de adâncime, avem posibilitatea extinderii ofertei de prezentare a diferitelor specii de animale acvatice.
- Specificul muzeal permite încheierea unor colaborări cultural-educative pentru îmbogățirea ofertei turistice a instituției atât în sezonul estival, cât și în extrasezon, cu parteneri ce au personal specializat, prin realizarea de expoziții tematice cu lei de mare, cabaline, paleontologie, astronomie, etc.

Amenințările ce pot periclita realizarea obiectivelor muzeului sunt:

- Mișcările ecologice și pseudo ecologice împotriva delfinariilor.
- Riscul epidemiei de coronavirusă – o amenințare foarte importantă, care deja produce efecte prin scăderea numărului de vizitatori.
- Restricțiile internaționale în ceea ce privește circulația și achiziționarea animalelor.
- Numărul redus al personalului muzeograf, care în perioada estivală este mobilizat exclusiv pentru activități administrative, de primire și ghidaj al publicului vizitator, cu neglijarea fortuită a activităților de cercetare și de transfer educațional.
- Limitele de personal la nivel de UAT și legislație, ce ne împiedică în a proceda la angajări sezoniere pentru a putea prelua mai bine valul de turiști din lunile iulie și august.
- Legislația limitativă privind deținerea de pinipede, cu mențiune asupra ordinului Ministerului Mediului Apelor și Pădurilor nr 1798/2007.

3. Evoluția imaginii existente și măsurile luate pentru îmbunătățirea acesteia:

Personalul abilitat al Complexului Muzeal de Științe ale Naturii Constanța asigură apariția la posturile de televiziune locală și centrale, asigurând prezentări ale ofertei cultural-educative ale instituției, cât și în presa scrisă și online, cu interviuri și articole tematice.

Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța realizează anual și distribuie materiale promoționale informative cu oferta instituției și a expozițiilor temporare găzduite.

În baza unor parteneriate de colaborare, se are în vedere promovarea turistică a litoralului, ce include și oferta cultural-educativă a instituției, prin agenții de turism sau direct prin unități hoteliere.

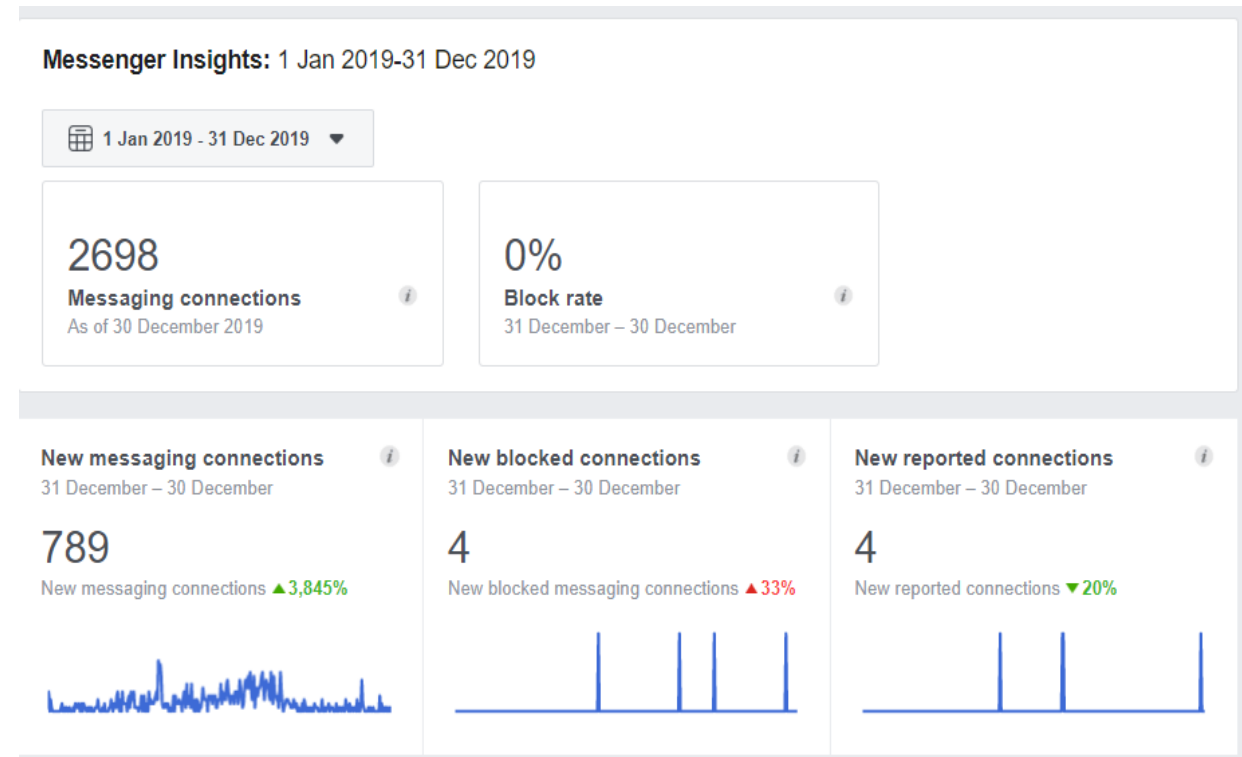
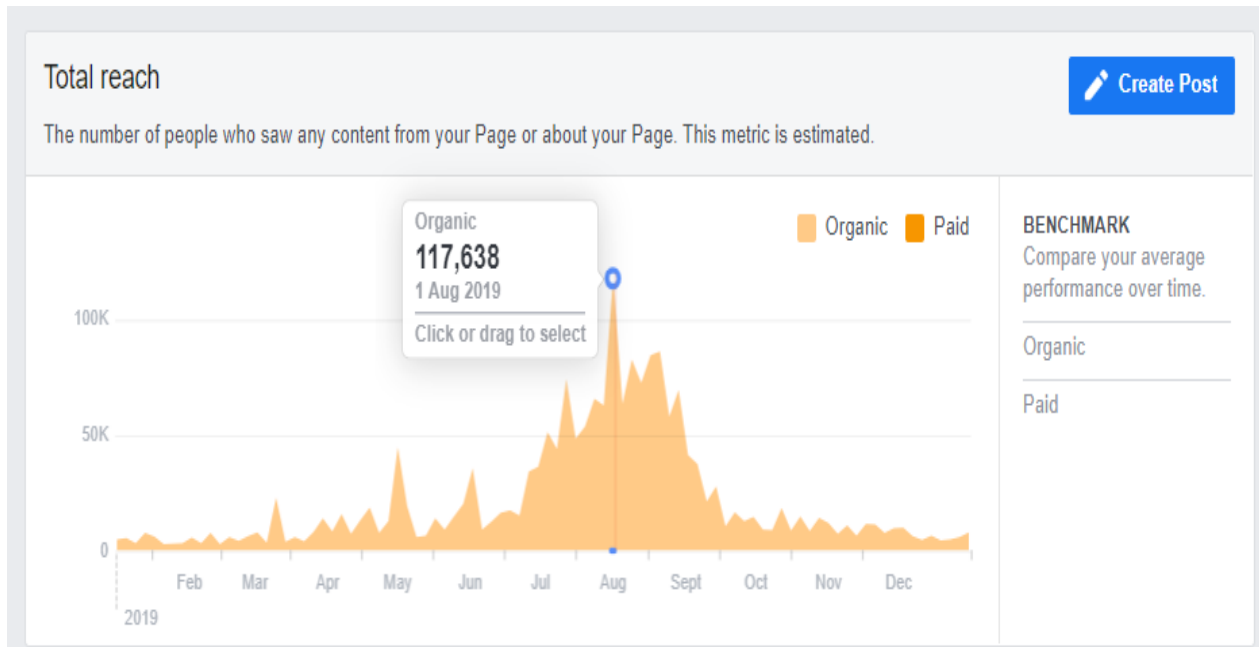
Reprezentanți ai Complexului muzeal împreună cu specialiști ai Consiliului Județean au participat la târguri și expoziții de turism, unde au oferit o gamă variată de materiale de promovare.

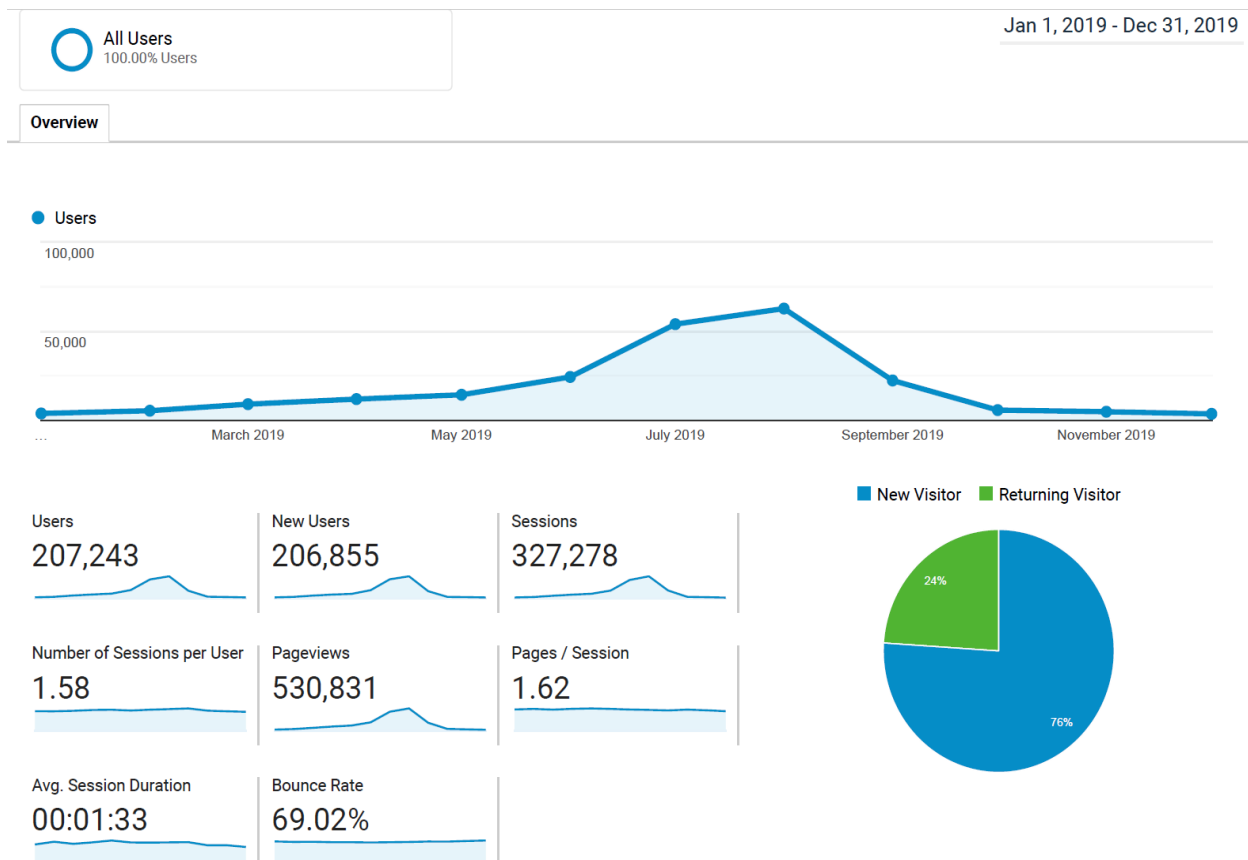
Totodată, instituția a contractat servicii specializate de publicitate și promovare, inclusiv în spațiul virtual prin organizarea de campanii media tematice și promovarea programelor și activităților instituției pe rețelele de socializare (Facebook, Twitter, Youtube, Instagram, etc.).

În ceea ce privește promovarea acțiunilor și activităților Complexului Muzeal de Științe ale Naturii Constanța s-a avut în vedere urmărirea unor direcții principale de acțiune :

- Prezența specialiștilor instituției, cu lucrări științifice din domeniu, la sesiuni de comunicări și simpozioane naționale și cu participare internațională, realizate de instituții de cercetare din țări străine;
- Desfășurarea în cooperare cu Consiliul Județean Constanța și cu Inspectoratul Școlar Județean Constanța de acțiuni de educație ecologică a copiilor din instituțiile de învățământ preuniversitar, prin participarea la cursuri/programe/workshopuri tematice. Nu în ultimul rând, o importanță deosebită a avut programul Școala Altfel;
- Acțiuni de promovare a imaginii instituției în mediul universitar, în principal cu ocazia vizitelor și atelierelor de lucru, de practică studențească estivală;
- Apariții tematice în presa locală și centrală;
- Apariții tematice la posturile de radio și televiziune locale și centrale;
- Prezența în spațiile social media prin canalele de comunicare Facebook, Youtube, Twitter, Instagram;
- Ziare online;
- Campanii media, strategii de promovare și conștientizare a publicului, prin intermediul publicațiilor online;
- Emisiunea de educație științifică Doctor Planet – realizată de directorul instituției;
- Începând cu anul 2018 am introdus plata online și un sistem modern de emiteră și control al tichetelor de acces, ca măsură de fluidizare și facilitare a accesului publicului vizitator pentru a se evita timpii de așteptare de la casierie, iar în 2019 am reușit informatizarea cu scannere la secțiile Delfinariu și Acvariu;
- O importantă atracție în 2019 a fost nașterea primului exemplar de leu de mare californian (*sp. Zalophus californianus*) în România. Puiul de leu de mare, denumit Mandy, a avut succes la întreg publicul vizitator și a atras o importantă promovare în media.
- De asemeni o largă deschidere în interesul public a manifestat și proiectul științific de cercetare a interacțiunii cu delfinii derulat în colaborare cu Dolphin Institute Austria.
- În 2019 semnarea proiectului de extindere al Delfinariului a suscitat interesul publicului în mod expres în privința îmbunătățirii calității vieții delfinilor și din perspectiva deschiderii oportunității de achiziționarea de noi delfini disponibili vizitării și în afara timpului dedicat reprezentațiilor.
- Promovarea evenimentelor cultural - educative și derularea de filme de interes general derulate atât pe perioada sezonului cât și în afara acestuia.

Din punct de vedere al imaginii instituției în mediul online, în special în cadrul platformei Facebook, s-a îmbunătățit relaționarea cu publicul vizitator prin intermediul mesageriei, aceasta fiind accesată constant. Promovarea instituției a fost realizată cu prezentarea activității sub forma de imagini, videoclipuri HD și imagini 360 grade. Paginile de Facebook ale Delfinariului Constanța vin în întâmpinarea publicului cu postări zilnice: informații despre tarife și program, activitățile muzeistice, etc.

Grafic vizitatori www.delfinariu.ro

Website-ul, www.delfinariu.ro, conține informații despre întreaga activitate a instituției muzeale și o secțiune pentru achiziționarea de bilete online, iar datele sunt actualizate periodic.

Se observă o creștere a numărului de accesări - în perioada sezonului estival, în anul 2019 206.855 de persoane au accesat website-ul. Gradul de vizitatori noi ce au accesat website-ul este de 76%. De asemenea, prin intermediul website-lui s-au achiziționat un număr de **89.029 bilete online**.

În ceea ce privește aparițiile instituției muzeale în presa locală și națională, acestea au fost constante și au avut ca efect promovarea activității. Ele au fost dublate de prezența în mass media vizuală cu interviuri pe diverse teme, specifice de muzeu, sau cu caracter general asupra vieții biologice și naturale. (**Anexa 2 Dosar de presă aferent perioadei de raportare**)

4. Măsuri luate pentru cunoașterea categoriilor de beneficiari;

Pentru anul 2019, ca și în anii anteriori s-au realizat studii vizând cunoașterea categoriilor de beneficiari – prin efectuarea de măsurători asupra numărului dar și categoriilor de vizitatori, efectuate în perioada raportată;

O asemenea analiză se realizează pe plan intern în cadrul departamentului financiar-contabil și marketing, având în vedere optimizarea ofertei muzeistice. Sistemul informatizat de acces, modernizat în 2019, a permis o evidență exactă a categoriilor de beneficiari și a opțiunilor de interes prioritar ale acestora.

Secție	Vizitatori 2019			
	adult	elev/student	copii sub 7 ani	total
<i>Delfinariu</i>	186966 (56%)	85216 (26%)	58598 (18%)	330780
<i>Acvariu</i>	97002 (54%)	46350 (26%)	35533 (20%)	178885
<i>Microrezervație</i>	57056 (74%)	14959 (19%)	5483 (7%)	77498
<i>Planetariu</i>	14484 (39%)	20028 (54%)	2459 (7%)	36971
<i>Lei de mare</i>	45850 (59%)	14194 (18%)	18233 (23%)	78227
<i>Cai (plimbări)</i>	3434 (47%)	3926 (53%)		7360
<i>Echitație 1 ședințe</i>	5			5
<i>Echitație 5 ședințe</i>	74			74
<i>Parcare</i>	1717			1717
Total	406.588 (57%)	184.673(26%)	120.306 (17%)	711.567

De asemenea, eforturile realizate în comun cu personalul muzeistic a condus la realizarea unor activități cultural-educative pe diferite nivele de studiu și vârstă, astfel fiind abordate teme pentru fiecare categorie de beneficiari. De menționat în cadrul compartimentului Planetariu, împreună cu Planetariul din Baia Mare s-a implementat activitatea practică ”Planetariu pentru nevăzători”.

Ca o concluzie putem spune că deși taxa pentru adult este de patru ori mai mare decât cea pentru copil, proporția adulților vizitatori a crescut în ultima perioadă, corespondent numărului de bilete gratuite pentru copiii sub 7 ani.

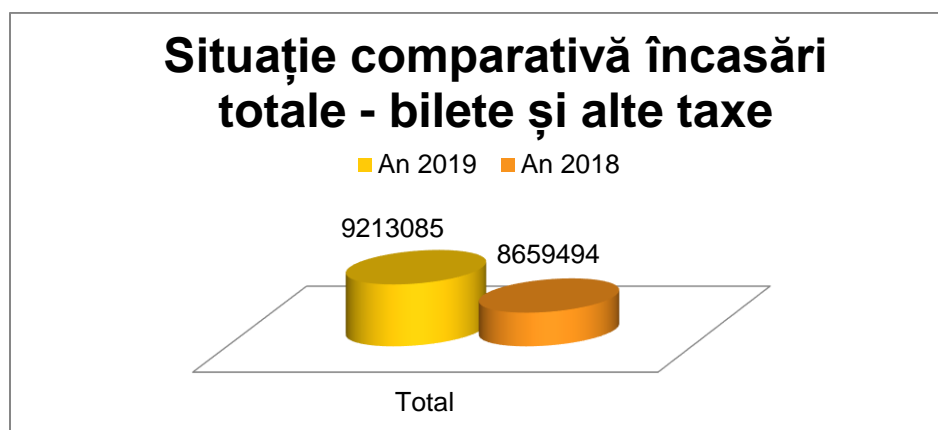
5. Grupurile-țintă ale activităților instituției:

Raportat la anul de referință, în 2019 se constată o evoluție numerică, creștere la principalele categorii de beneficiari ai Complexului Muzeal de Științe ale Naturii Constanța, structurați pe cele două importante obiective respectiv Acvariu și ofertă unică Delfinariu/microrezervație/ planetariu. Având ca principale cauze următoarele aspecte:

- o iarnă mai blândă decât cea din anul 2018;
- organizare mai bună a programului “Școala altfel”;
- bilete on-line și plată cu card bancar;

Se constată principalele categorii de beneficiari ai Complexului Muzeal de Științe ale Naturii Constanța, structurați pe categorii de vârstă și obiective vizitate.

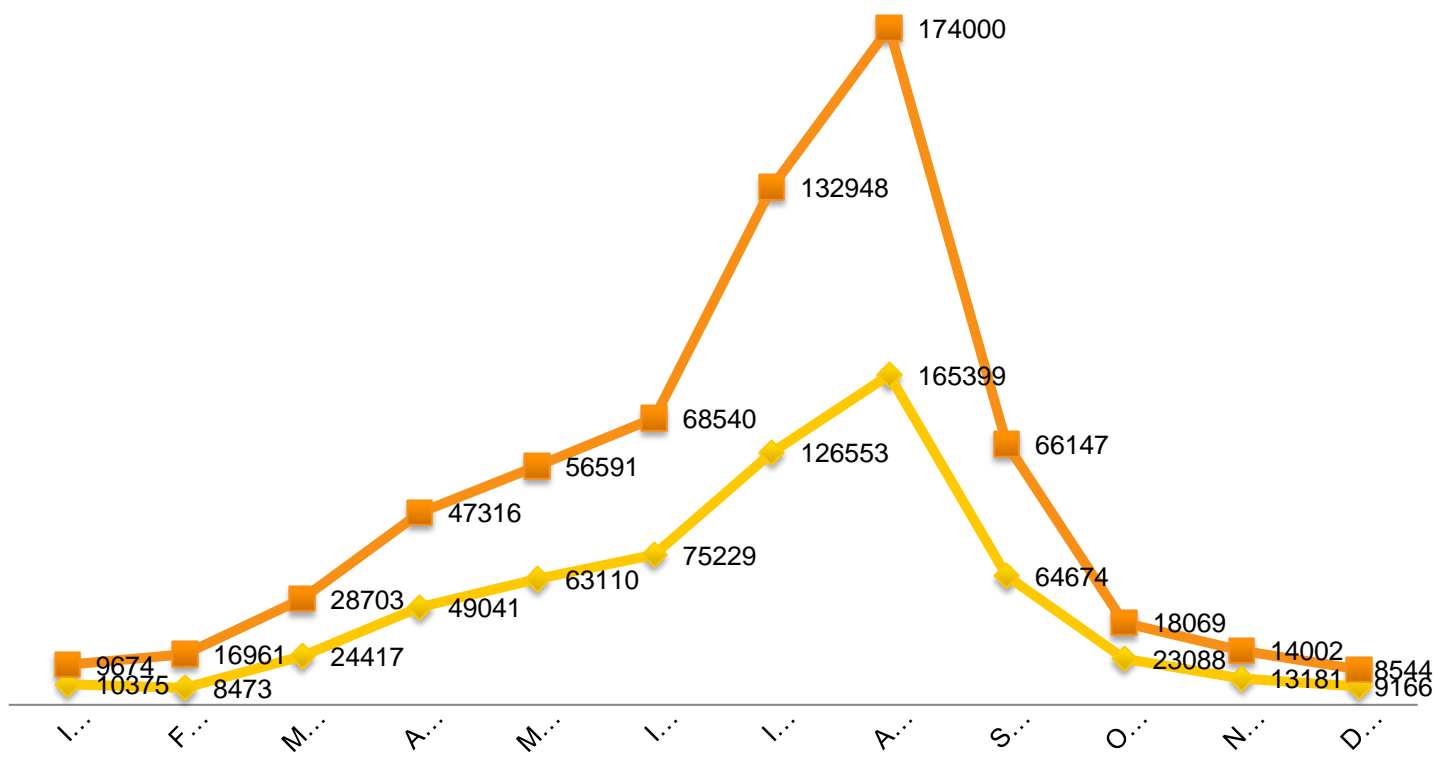
Se constată o creștere accentuată a încasărilor datorată în principal colaborărilor din cadrul instituției muzeale.

Secție	Venituri din bilete pe anul 2019		
	elev/st.	adult	total
Delfinariu	632125	5877480	6509605
Acvariu	171694	1480504	1652198
Microrezervație	30558	464040	494598
Planetariu	47219	151468	198687
Cai (plimbări)	19630	34340	53970
Echitație 11 ședințe		2975	2975
Echitație 5 ședințe		22015	22015
Parcare		40864.6	40864.6
Total	901226	8032822	8934048

În ceea ce privește publicul vizitator, în lunile iulie-septembrie s-a înregistrat o creștere a numărului acestuia, corespunzător afluxului de turiști din sezonul estival, pe fondul unei publicități țintite asupra acestei categorii de vizitatori coroborate cu evoluția reprezentății în sensul așteptărilor turiștilor.

Situație comparativă public vizitator

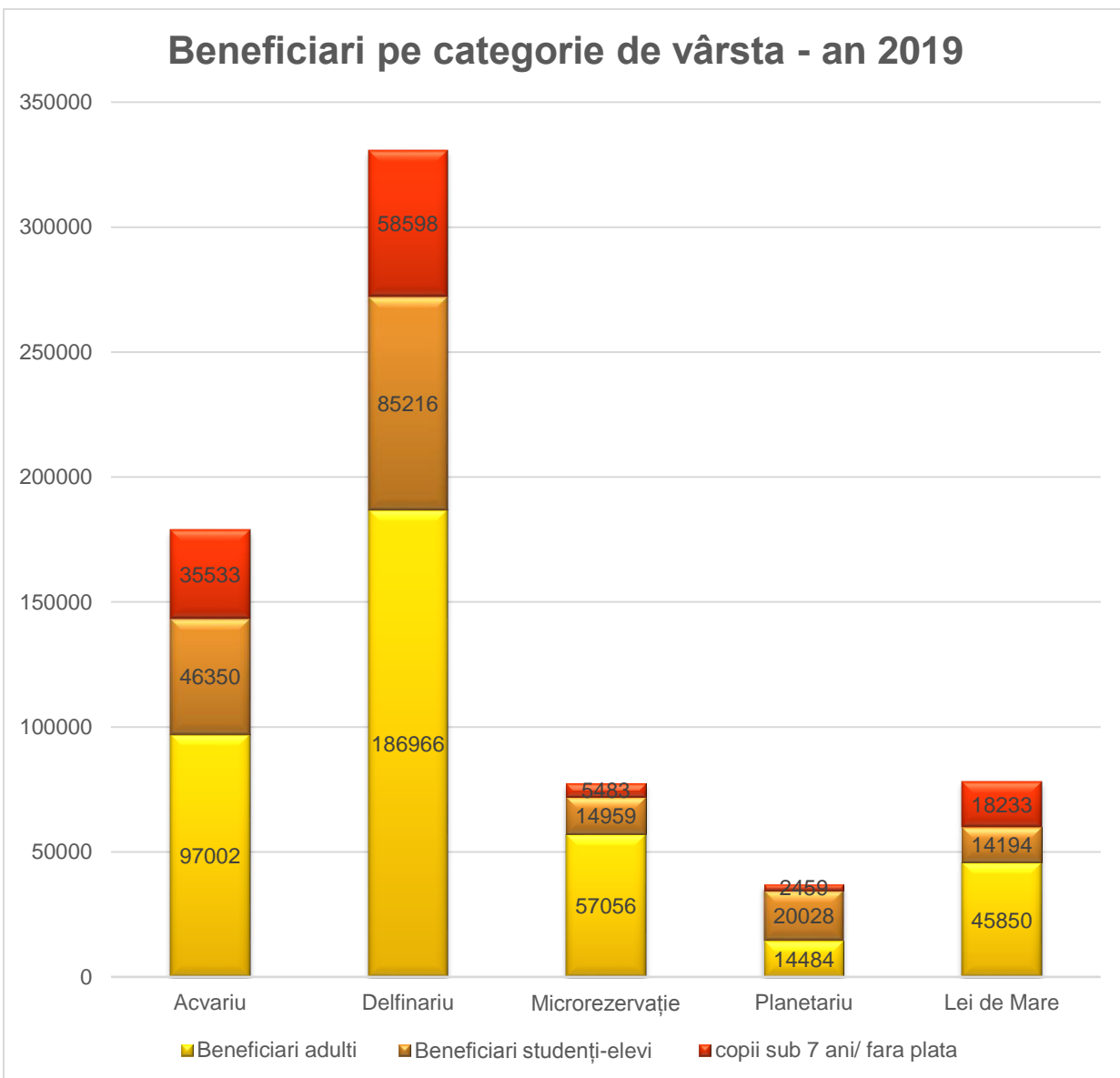
—♦— An 2018 —■— An 2019

6. Profilul beneficiarului actual:

În 2019 am putut constata menținerea unei tendințe de translație a profilului beneficiarului spre dispoziția de relaxare și cunoaștere. Totuși, suntem un muzeu unde primează educația și informarea asupra responsabilităților ce ne revin în prezervarea și îmbunătățirea condițiilor biotice. Cu ocazia fiecărei reprezentării de la delfinariu s-a realizat o înregistrare audio - pe care o difuzăm în mai multe variante de 5, 8 și 10 minute - în care se prezintă mamiferele marine și importanța acestora pentru ecosistemele acvatice. În zilele de weekend și în sezon, aceste informații le difuzăm sub forma unor prelegeri susținute de directorul general, dar și de către muzeografi.

Analizând categoria de bilete vandute în anul 2019 avem următoarea structură:

A fost o creștere importantă și în acest an (2019), nu credeam că reușim să depășim un an record (2018), dar iarna blândă și rezultatele excepționale ale colaborării cu lei de mare au contat.

Din păcate, anul acesta nu mai avem această colaborare, veniturile ar putea fi afectate în sens negativ, în consecință trebuie să ne mobilizăm. Președintele Consiliului Științific drd Curlișcă Angelica, care s-a opus continuării acestei colaborări, are de identificat surse de achiziție a unor lei de mare pe care în câțiva ani să-i pregătim pentru reprezentații.

Modificarea Legii educației prin acordarea de gratuitate și în muzee elevilor (înlocuind reducerea de 75%), dincolo de utilitatea educațională considerată de legiuitor, va influența puternic veniturile instituției în anii ce urmează. La aceeași structură a vizitatorilor am avea o scădere de venit cu aproximativ 10% - respectiv un milion de lei.

Totodată va trebui să insistăm și la nivel de Minister al Mediului pentru a modifica ordinul 1798/2007 la nivel de spațiu minim necesar pinipedelor. Prevederile actuale nu sunt doar nefavorabile nouă, ci eronate. Cer 2,3 milioane de litri pentru o familie de foci. Zoo Brașov se conformează, dar va aduce mai multe familii de pinipede din specii diferite pe același sistem de bazine. O soluție legală, inteligentă, pe care o vom aplica și noi în ultimă instanță.

Deocamdată luna Ianuarie 2020 se prezintă bine în comparație cu luna omoloagă din 2019.

Situație comparativă Ianuarie 2019/ Ianuarie 2020

Secție	Ianuarie 2019						
	Vizitatori				Venituri		
	elev/st.	adult	0	Total	elev/st.	Adult	total
<i>delfinariu</i>	783	2924	1129	4836	2.349	35.088	37437
<i>acvariu</i>	588	2581	842	4011	1.176	20.648	21824
<i>microrezervație</i>	62	182	33	277	186	2.184	2370
<i>planetariu</i>	194	228	42	464	194	912	1108
<i>cai(plimbări)</i>	48(ponei)	38(cal)	-	86	240	380	620
<i>alte venituri</i>							
total	1675	5953	2046	9674	4145	59212	63359

Secție	Ianuarie 2020						
	Vizitatori				Venituri		
	elev/st.	adult	0	Total	elev/st.	Adult	total
<i>delfinariu</i>	1103	3192	550	4845	3.309	38.304	41.613
<i>acvariu</i>	1220	4939	1266	7425	2.440	39.512	41.952
<i>microrezervație</i>	460	2210	105	2775	920	17.680	18.600
<i>planetariu</i>	298	340	15	653	596	2.720	3.316
<i>cai(plimbări)</i>	102 (ponei)	63(cal)	-	165	510	630	1.140
<i>alte venituri</i>	1	-	-	1	595	-	595
<i>Echi 11 sed</i>							
<i>Echi 5 sed</i>	5	-	-	5	1.487	-	1.487
<i>Parcare</i>	-	16	-	16	-	380	380
Total	3.189	10.760	1.936	15.885	9.857	99.226	109.083

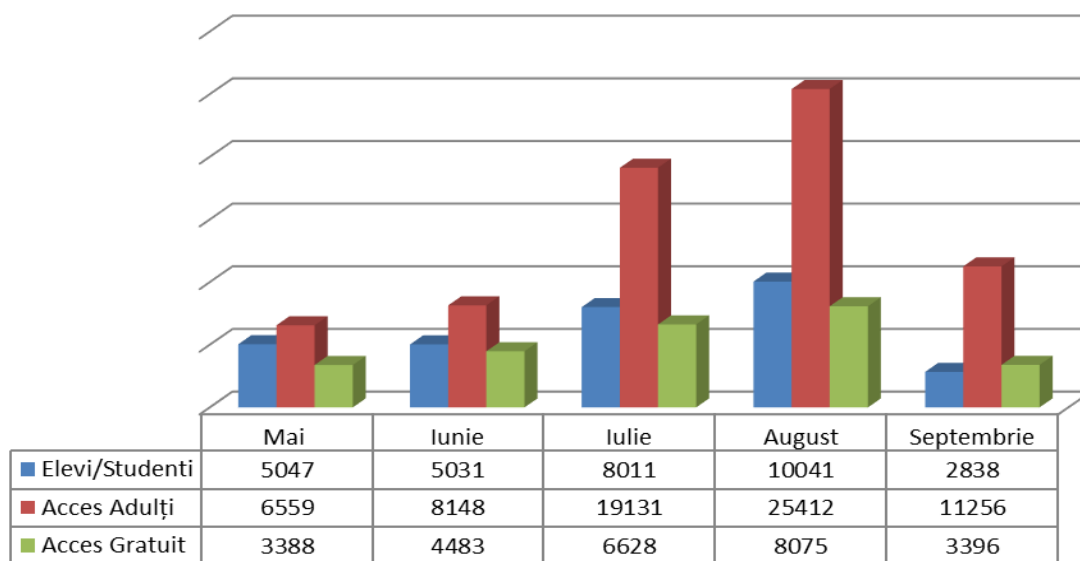
Secție	Februarie 2020						
	vizitatori				venituri		
	elev/st.	adult	0	total	elev/st.	adult	total
delfinariu	1474	3097	699	5270	4.422	37.164	41.586
acvariu	1345	4083	1236	6664	2.690	32.664	35.354
microrezervație	871	3328	124	4323	1.742	26.624	28.366
planetariu	625	345	13	983	1.250	2.760	4.010
cai(plimbări)	170(ponei)	125(cal)	-	295	850	1.250	2.100
alte venituri Echi 30 min.	-	22	-	22	-	261	261
Ab.Micro	1	-	-	1	210	-	210
Echi 5 sed.	7	-	-	7	2.082	-	2.082
Total	4.493	11.000	2.072	17.565	13.246	100.723	113.969

Secție	Februarie 2019						
	vizitatori				venituri		
	elev/st.	adult	0	total	elev/st.	adult	total
delfinariu	1799	5807	1541	9147	5.397	69.684	75081
acvariu	1114	3858	1255	6227	2.228	30.864	33092
microrezervație	172	477	47	696	516	5.724	6240
planetariu	495	451	49	995	495	1.804	2299
cai(plimbări)	138(ponei)	124(cal)	-	262	690	1.240	1930
alte venituri (ECHITATIE 5 SEDIINTE 297.)	-	5	-	-	-	1.487	1487
total	3.718	10.722	2.892	17.327	9.326	110.803	120.129

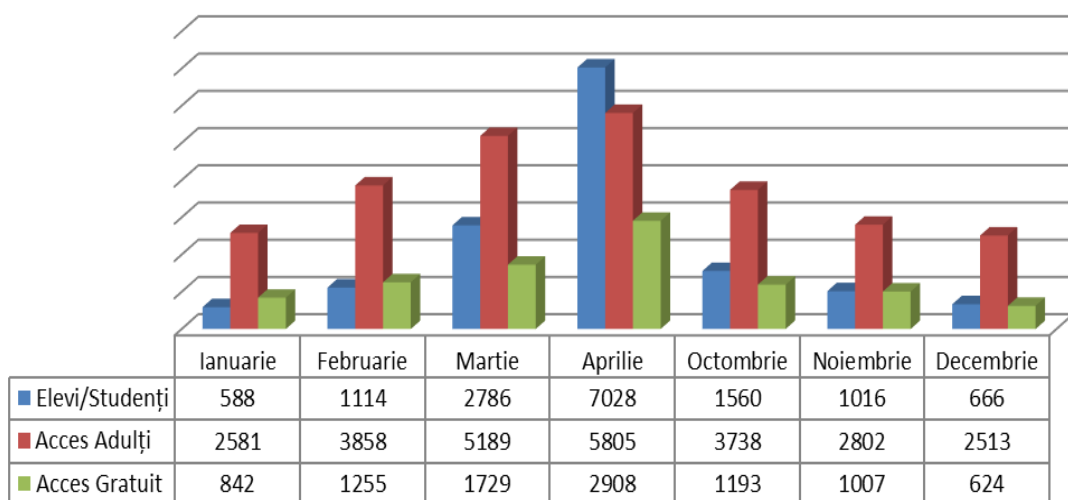
Pentru luna februarie avem cu 238 de vizitatori mai mult decat in 2019, iar din punct de vedere al incasarilor suntem pe -6.160 lei în special datorită scăderii de la secția Delfinariu. Ca o concluzie se remarcă necesitatea de a îmbunătăți reprezentarea de la Delfinariu, cu elemente noi atractive, eventual cu animale noi. Este de asemenea posibil ca din perspectiva coronavirusului vizitatorii să prefere aerul microrezervației.

Pentru luna martie, perspectivele sunt foarte slabe, riscul epidemiei de coronavirus fiind foarte serios, marea majoritate a grupurilor programate pentru activitatea culturală Școala Altfel, au transmis că renunță,

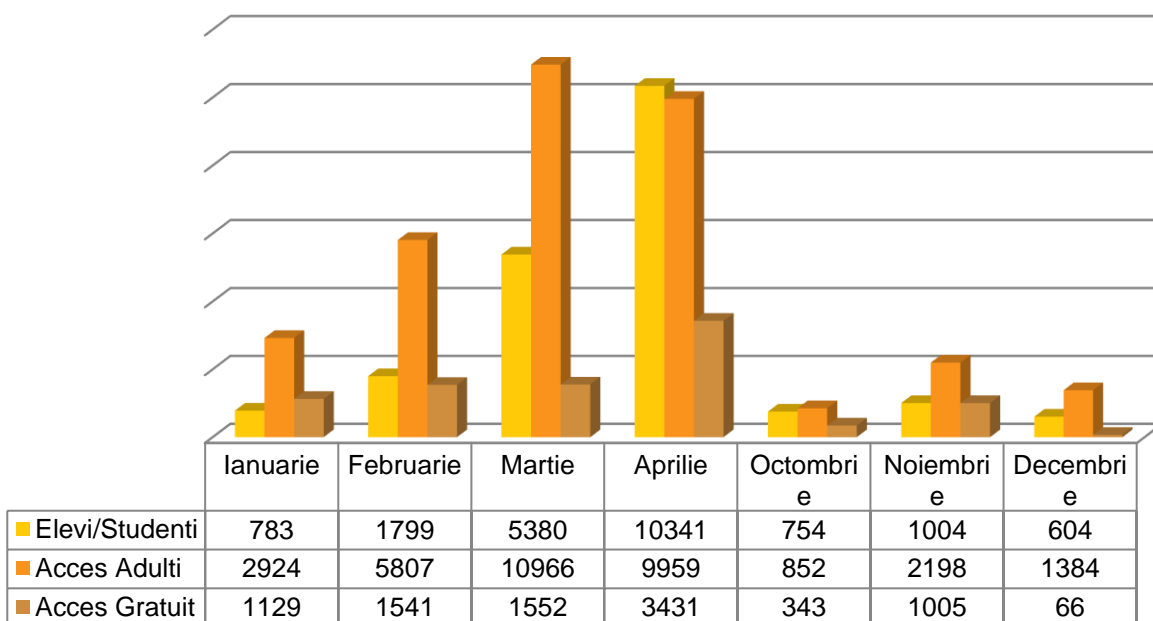
Variația categoriilor de bilete in full sezon -secția Acvariu

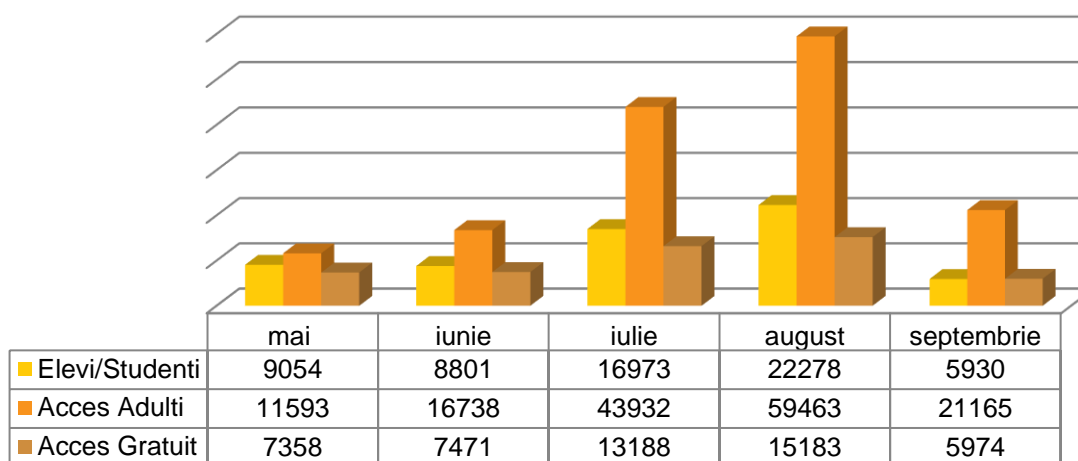
Variația categoriilor de bilete in extrasezon -secția Acvariu

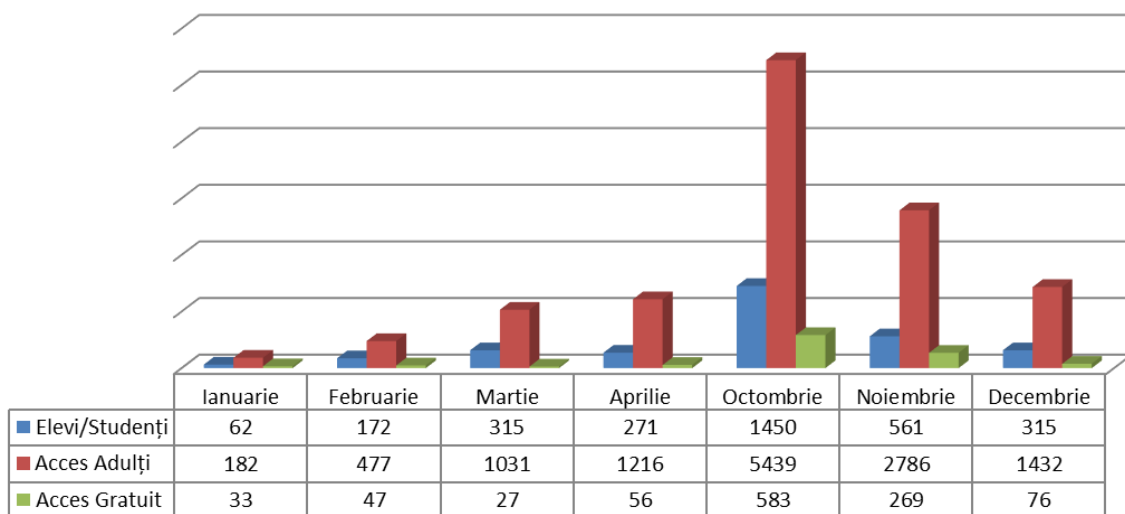
Variația categoriilor de bilete în extrasezon secția Delfinariu

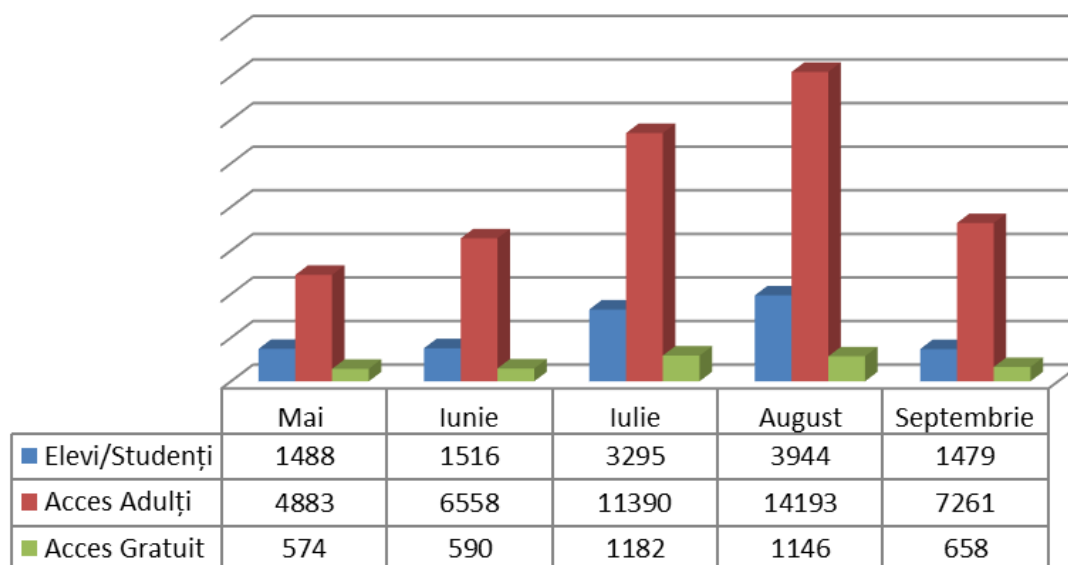
Variația categoriilor de bilete în full sezon secția Delfinariu

Variația categoriilor de bilete în extrasezon - secția Microrezervație

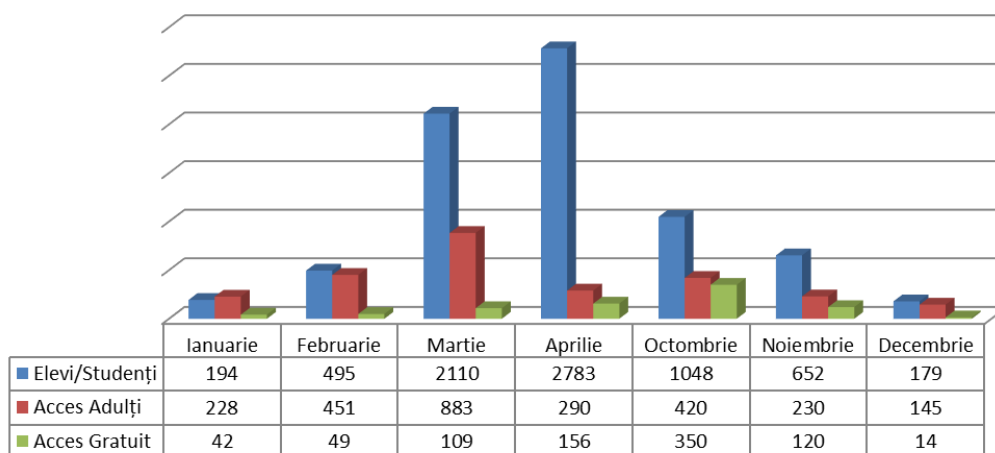

Variația categoriilor de bilete în full sezon - secția Microrezervație

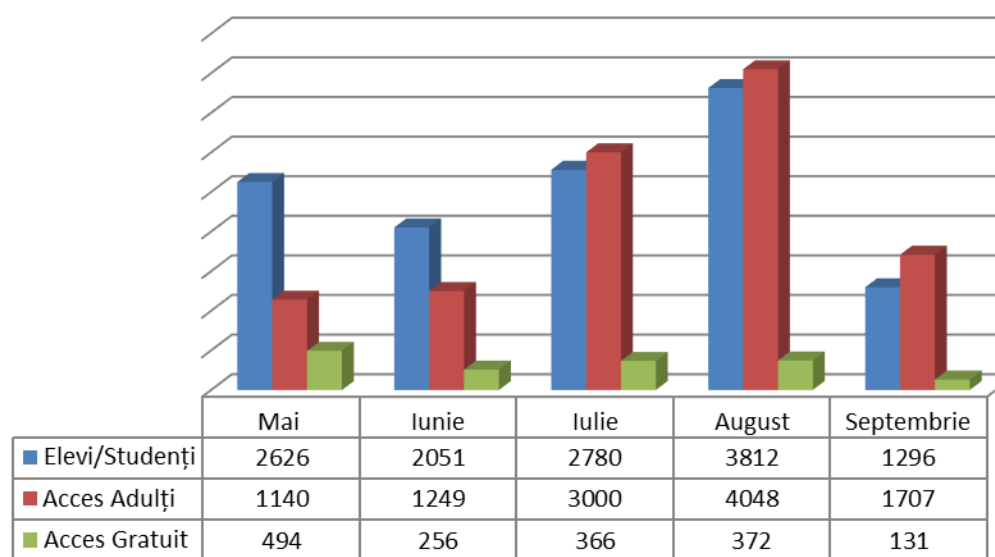

Variația categoriilor de bilete în extrasezon Secția Planetariu

Variația categoriilor de bilete in full sezon secția Planetariu

B. Evoluția profesională a instituției și propuneri privind îmbunătățirea acesteia:

1. Adecvarea activității profesionale a instituției la politicile culturale la nivel național și la strategia culturală a autorității

Adecvarea activității profesionale a instituției la politicile culturale la nivel național și la nivelul strategiei culturale a autorității este realizată în cadrul programelor și proiectelor la sediul instituției, prin dezvoltare și diversificare a ofertei specifice muzeului.

Din cadrul proiectelor proprii realizate la sediul instituției:

- Promovarea de expuneri tematice, lecții de conferință, ateliere de lucru în relațiile cu învățământul preuniversitar și universitar din județ în cadrul sălii de conferințe "Marcel Stanciu". De regulă acest plan este completat de acțiuni ocazionate de vizite desfășurate de grupuri organizate de turiști, studenți și cadre didactice în practică, grupe de elevi și profesori din învățământul gimnazial și liceal;
- În colaborare cu Centrul Cultural Theodor T. Burada am prezentat proiecții de filme educative cu adresabilitate către segmentul școlar. Acestea au fost difuzate după apusul Soarelui și proiectate pe ecran gonflabil în parcul din fața Delfinariului;
- Participarea Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța, în calitate de asociat, la proiecte educaționale promovate de școlile și liceele din județele Constanța și Tulcea;
- Dezvoltarea unui centru educațional interactiv "Intelect Parc" în cadrul secției Microrezervație, locația Baby Zoo, ;
- Realizarea de expoziții temporare, activități de cercetare și activități cultural-educative în cadrul și în afara instituției muzeale cu personalul de specialitate al secțiilor Delfinariu, Acvariu, Planetariu, Microrezervație și Păsări exotice și de ornament;
- Conectarea ofertei turistice în sezon, cu celelalte muzee, pentru a putea transmite o ofertă completă, eficientă și echilibrată, publicului din afara Constanței;
- În primăvara anului 2019 activitatea educativă "Școala altfel", s-a desfășurat pe parcursul a 3 luni, martie-aprilie-mai, reușind astfel să evităm aglomerația și insistând asupra mesajului educativ;
- Am folosit activitățile de voluntariat ca exemplu pentru a stimula un comportament adecvat față de mediu și biodiversitate;
- Am continuat în primăvara anului 2019 o convenție de colaborare științifică cu un expozant străin, specialist în mamifere marine și împreună am dezvoltat o reprezentație cu caracter educativ, în care o familie de pinipede din specia Leu de mare Californian, prezintă un mesaj educativ în ceea ce privește particularitățile acestor animale acvatice, dar și importanța protejării mediului acvatic la poluarea cu reziduri din material plastic.

Activitățile cultural-educative realizate în anul 2019:

Nr. Crt	Denumire activitate	Data desfășurării	Locația	Responsabil	Participanți
1.	Eclipsa totală de Lună	21 ianuarie	CMSN Planetariu	Simona Cosneanu	Observații astronomice
2.	În vizită la Delfinariu	7 februarie	CMSN Delfinariu	Caisin Ancuța	Direcția Județeană de Asistență și Protecție a Copilului Constanța
3.	Nu suntem fără putere împotriva schimbărilor climatice	9 februarie	CMSN Sala de Conferințe ing. „Marcel Stanciu”	Angelica Curlișcă	Liceul Decebal
4.	Stelele sunt diferite, oamenii sunt diferiți, împreună formăm o CONSTELAȚIE dedicată sărbătoririi „Celebrării Zilelor IAU100 FEMEI ȘI FETE ÎN ȘTIINȚĂ”	11 Februarie	Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „DELFINUL” Constanța	Diamandi Constanța	Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „DELFINUL” Constanța
5.	Curiozități din lumea delfinilor	16 februarie	CMSN Delfinariu	Caisin Ancuța	Școala Gimnazială S.A. Esenin – Ghindărești (cls I-VIII)
6.	Cetaceele, uriașii mărilor și oceanelor	18 martie	CMSN Delfinariu	Caisin Ancuța	Școala generală nr 7 - cls V (pentru Ziua Mondială a Apei)
7.	Apă descoperită pe un ASTEROID, pe LUNĂ, dar și pe SATELIȚII UNOR PLANETE” în cadrul evenimentului „Ziua Mondială a Apei”	11 Martie	CMSN Sala de Conferințe ing. „Marcel Stanciu”	Diamandi Constanța	Studentii anului I, specializare Geografie, coord.Lector univ. dr. Pleșoianu Daniela, de la Universitatea Ovidius Constanța
8.	Echinocliul de primăvară	20 martie	CMSN Planetariu	Simona Cosneanu	ISJ
9.	Navigația Astronomică la Planetariu	25 Martie	CMSN Planetariu	Diamandi Constanța	Studentii anului I, specializarea Ecologie și Protecția Mediului, de la Univ. Ovidius
10.	Apa în ochi de copil!	Martie	CMSN Acvariu	Adriana Chiorean	Masă rotundă
11.	Universul și Sistemului Solar	08 Aprilie	Grădinița nr. 44	Diamandi Constanța	Grădinița nr. 44 cu Program Prolungit
12.	Un joc al cunoașterii Sistemului nostru Solar	10 Aprilie	Școala Generală nr. 30 Gheorghe Țițeica	Diamandi Constanța	Școala Generală nr. 30 Gheorghe Țițeica Constanța

13.	NOAPTEA MUZEELOR	MAI	CMSN Acvariu, Delfinariu, Planetariu	Adriana Chiorean, Curlișcă Angelica, Constanța Diamandi	Public de toate vârstele
14.	Specii marine amenințate. De la știință la conștientizare.	Mai	CMSN Sala de Conferințe ing. „Marcel Stanciu”	Angelica Curlișcă	Liceul Mihai Eminescu
15.	„Planetariu Trippensee”	10 Mai	Liceul Teoretic „Decebal”	Diamandi Constanța	Liceul Teoretic „Decebal”
16.	Microrezervație – acțiuni de ecologizare	6 iunie	CMSN Delfinariu ȘI Microrezervație	Caisin Ancuța Stan Geta	Școala generală nr.29 (clasa a – VI-a) (Ziua Mediului)
17.	Civilizația în armonie cu Natura	6 iunie	CMSN Delfinariu	Angelica Curlișcă	Univ ”OVIDIUS” Studenții Facultății de Biologie Constanța - anul II
18.	Spectacolul de video – art „Casa mea din cer”	19 Iunie	Complexul Muzeal de Științele Naturii „Răsvan Angheluță GALAȚI	Diamandi Constanța	Proiect cultural „Prezentul meu trecut” în colaborare cu Asociația Culturală Georgian Rusu, finanțat de AFCN
19.	„Simpozionul celor 50 de ani de activitate”	25, 26 Iunie	Complexul Astronomic Baia Mare	Diamandi Constanța	Complexului Astronomic Baia Mare
20.	Eclipsa parțială de Lună	16/17 iulie	CMSN Planetariu	Simona Cosneanu	Observații astronomice
21.	Inaugurarea oficială a celui mai mare Planetariu de 16 m de sub Pământ. Supernova Planetarium.	Iulie	Salina Prahova	Diamandi Constanța	Telescoape.ro și Asociația Astronomică Urania București
22.	Ieșire în mare la bordul Navei „Anghel Saligny”	26 Septembrie	Portul Tomis Constanța	Diamandi Constanța	C.N. Autoritatea Navală Constanța
23.	În vizită la Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța	28 Septembrie	CMSN Delfinariu	Caisin Ancuța	Școala generală nr 43 „Ferdinand”
24.	Respectăm, îngrijim, salvăm!	Octombrie	CMSN Acvariu	Adriana Chiorean	Masă rotundă
25.	„ LUNA POARTĂ SPRE CER ” în cadrul Evenimentului dedicat sărbătorii „Săptămâni Mondiale a Spațiului Cosmic”	05 Octombrie	CMSN Sala de Conferințe ing. Marcel Stanciu	Diamandi Constanța	Liceul Ovidius Constanța
26.	„ LUNA POARTĂ SPRE CER ” în cadrul Evenimentului	06 Octombrie	CMSN Planetariu și	Diamandi Constanța	Profesori de matematică, fizică, chimie, biologie,

	dedicat sărbătorii „Săptămânii Mondiale a Spațiului Cosmic”		Observatorul Astronomic		însoțiți de d-na inspector Ana NOGHI, de la Ministerul Culturii Naționale Române
27.	Ieșire în mare la bordul Navei Bricul ”Mircea” CMSN	10 Octombrie	Bricul ”Mircea” traseu – dana zero Port – Mangalia și retur	Diamandi Constanța	Workshop în cadrul Proiectului UNIMIS, ateliere de lucru cu instrumente de navigație
28.	„Universul Necunoscut”	04 Noiembrie	CMSN Planetariu	Diamandi Constanța	Universitatea Ovidius Constanța
29.	Evenimentul astronomic „Tranzitului planetei Mercur prin fața Soarelui”	11 Noiembrie	Observator și Platforma de Observații Solare	Diamandi Constanța	Univ. Ovidius și Liceul Teoretic „Decebal”; alți vizitatori ai CMSN-ului
30.	Ziua Dobrogei privită printr-un cer denumit de țăranul român din trecut	Noiembrie	CMSN Planetariu	Simona Cosneanu	Public vizitator
31.	„Ziua Dobrogei”	14 Noiembrie	CMSN Planetariu	Diamandi Constanța	Public vizitator
32.	Prezentare de lucrări : Universul , Delta Dunării, Marea Neagră, și altele.	16 Decembrie	CMSN Sala de Conferințe ing. Marcel Stanciu	Diamandi Constanța	Univ. Ovidius
33.	Legendele Crăciunului – Noaptea în care animalele vorbesc	20-23 decembrie	CMSN Delfinariu	Angelica Curlișcă	Public vizitator
34.	Voluntariat în comunitatea ta	Ianuarie - Iunie	Lic Ostrov Topraisar	Antone Veronica	Lic Ostrov Topraisar Asociația Scutul Cinegetic
35.	Curiozități din viața perușilor	Februarie	Școala nr 29	Stan Geta	Școala nr 29
36.	<i>Flori de primăvară</i> (activitate interactivă)	Martie	Micrezervație	Antone Veronica Stan Geta	Cercetașii Marini
37.	<i>Păsări sălbatice în oraș III</i> (cuiburi pentru păsări)	Martie - Aprilie	Jud Constanța	Antone Veronica	ISJ Constanța
38.	<i>Pădurea dobrogeană</i>	Aprilie	Baby Zoo	Antone Veronica	Public vizitator
39.	<i>Pelicanul- simbol al Deltei Dunării</i>	Aprilie		Stan Geta	Public vizitator
40.	<i>Atelier de încondeiat ouă</i>	Aprilie	Baby zoo	Antone Veronica Mihaela Căruțașu	ONG-uri
41.	<i>Lumea privită de sus</i>	Mai	Micrezervație Păsări Exotice	Mihai Anca	Public vizitator

42.	Pe urmele Animalelor: ceretare, educare, expunere	Mai- Iunie	Microrезervație Rezervații faunistice din județ	Antone Veronica	Școli generale
43.	Ateliere tematice pentru studenți	Iunie-iulie	Microrезervație Pasari Exotice	Antone Veronica	Univ Ovidius Constanța Fac de Agricultură și Științe ale Naturii
44.	Și necuvântătoarele rād...	August	Microrезervație Păsări Exotice	Mihai Anca	Public vizitator
45.	<i>Ateliere Biodiversitate</i>	Septembrie- Octombrie	Baby zoo	Antone Veronica	Public vizitator
46.	<i>Din secretele animalelor</i>	11 .10.2019	Microrезervație	Antone Veronica	Școala nr 40, cls I
47.	<i>Viețuitoarele din Marea Neagra</i>	25.10.2019	Microrезervație	Antone Veronica	Școala nr 3, cls II
48.	<i>Animale care nu se grăbesc</i>	Noiembrie	Microrезervație Păsări Exotice	Mihai Anca	Public vizitator
49.	Meseria de muzeograf	Decembrie 2.12.2019	Liceul de Artă	Antone Veronica	Consiliere în educație
50.	Atelierul lui Moș Crăciun	5- 17.12.2019	Baby zoo	Antone Veronica Mihaela Căruțașu	Public vizitator

Activități cercetare Secția Microrезervație

Denumire	Activități realizate	Perioada desfășurare	Responsabil
Aspecte biologice și etologice ale muflonului din grădinile zoo europene	<p>Cercetările urmăresc îmbogățirea cunoștințelor privind biologia, ecologia, etologia și managementul efectivelor de mufloni din grădinile zoo în vederea punerii în valoare a unui vânat secundar valoros.</p> <p>Creșterea bazei de cunoștințe privind comportamentul mieilor este necesară pentru îmbunătățirea condițiilor de creștere a mieilor de muflon și pregătirea lor pentru supraviețuire în mediul natural pentru popularea unor noi complexe cinegetice din țară.</p> <p>Având în vedere importanța îngrijirii mieilor pentru dezvoltarea lor normală, corporală și comportamentală, s-a realizat un studiu privind dezvoltarea mieilor de muflon în primele 5 luni de viață.</p> <p>În perioada de realizare a obiectivelor proiectului se desfășoară unele activități pentru supravegherea fătărilor, observarea îngrijirii mieilor după fătare, asigurarea unor condiții optime de zooigienă și microclimat.</p>	2017-2020	Dr. Antone Veronica

<p>Comportamentul de apărare al mamiferelor din semi-libertate</p>	<p>Cercetările au un caracter complex. Studiul s-a realizat prin deplasări în teren, în diferite perioade din an, în complexe de vânătoare și grădini zoologice de pe teritoriul României.</p> <p>Pe lângă cercetările de teren, s-a consultat și un bogat material bibliografic, publicat și nepublicat. Investigațiile bibliografice s-au bazat pe arhivele ocoalelor silvice și lucrări din literatura de specialitate.</p> <p>Modificările apărute în timp în comportamentul social al muflonului, datorită spațiului limitativ s-a studiat și continuă a se studia pe nuclee de mufloni. Pe baza observațiilor efectuate se întocmesc fișe de observații pentru fiecare exemplar și privind întregul grup.</p> <p>Pentru analizarea gradului de adaptare și integrare a unui individ într-un nou grup social s-au realizat schimburi de animale cu alte grădini zoologice sau țarcuri cinegetice, pe baza unor protocoale de colaborare.</p> <p>Manifestările unor forme de comportament care se pot declanșa datorită schimbărilor ambientale s-au observat prin realizarea a două studii de caz (libertate indusă și izolare față de grup)</p>	<p>2017-2020</p>	<p>Dr. Antone Veronica</p>
<p>Evaluarea și valorificarea colecției de plante superioare</p>	<p>- Inventarierea colecției (452 piese)</p>		
<p>Evaluarea și valorificarea colecției de păsări exotice</p>	<p>- Inventariere colecție, - Îmbogățirea colecției cu specii noi - Ghidaje tematice, - Etichete și panouri informaționale</p>	<p>2018-2022</p>	<p>Mihai Anca</p>

Suplimentar față de activitățile propuse și realizate au fost desfășurate și alte activități cu elevii la BabyZoo / Intellect Parc privind curiozități din lumea animalelor. Aceste activități s-au desfășurat de către muzeografi (Antone Veronica, Stan Geta) cu sprijinul voluntarilor de la Asociația Împreună pentru Viitor Constanța, iar în continuare se vor desfășura în zilele de sâmbătă și duminică precum și în timpul vacanțelor.

Expoziții tematice pe anul 2019 :

Nr. Crt.	Denumire	Realizator	Locație
1.	Ce știm despre urșii polari?	Curlișcă Angelica	CMSN Delfinariu
2.	Sinusoide în azimut	Simona Cosneanu	CMSN Planetariu
3.	Instrumente folosite în navigația astronomică		
4.	Eminescu și Astronomia	Diamandi Constanța	
5.	50 de ani de la Misiunile Apollo (1969 – 2019)		
6.	20 de ani de la Eclipsa de Soare” (1999 – 2019)		
7.	Jubileul dedicat celor 50 de ani de Educație Astronomică la Planetariu		

Participări simpozioane / conferințe:

Denumire	Data	Responsabil	Locația desfășurării	Participanți
Jubileul dedicat celor 50 de ani de Educație Astronomică la Planetariu	25 Septembrie	Diamandi Constanța	Sala de Conferințe ing. Marcel Stanciu, Planetariu și Observatorul Astronomic	Instituții muzeale de profil, instituții colaboratoare Poetul Mihăiță MACOVEANU și cântăreața Mădălina MANTU. Invitați speciali : Alexandru MIRONOV Cătălin BELDEA Cristian ROMÂN

Participări simpozioane, workshopuri, conferințe științifice

Nr. Crt.		Locație	Data	Organizatori
1.	Workshop dedicat deșeurilor marine din cadrul proiectului ”Îmbunătățirea accesului public la datele de monitorizare privind deșeurile marine în vederea reducerii poluării marine în bazinul Mării Negre”	Constanța	5 .03. 2019	ONG Mare Nostrum
2.	International Workshop on Sustainable Water Ecosystems Management (SWEM 2019),	Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București	5-6 .04.2019	Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București, Balkan Environmental Association (BENA),

				Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța
3.	Conferința ”Bune practici privind realizarea și publicarea lucrărilor științifice”, în cadrul Proiectului Excelență, performanță și competitivitate în activități CDI la Universitatea ”Dunărea de Jos” din Galați”	Universitatea ”Dunărea de Jos” Galați	18 .04. 2019	Universitatea ”Dunărea de Jos” Galați
4.	Atelierul regional de informare ”Analiza studiului de date privind deșeurile marine și a informațiilor pentru portalul interactiv”	Hotel Ibis -Constanța	3- 4.07.2019	ONG Mare Nostrum
5.	A 7-a Conferință a Educatorilor de Mediu Marin EMSEA	EXPOLAB, Sao Miguel, Azore, Portugalia	16- 20.09.2019	European Marine Science Educators Association EMSEA
6.	Al VI-lea Simpozion Internațional cu tema "Conservarea patrimoniului natural si peisagistic - premisă a dezvoltării durabile"	Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Gavrilă Simion Tulcea (ICEM)	26-28. 09. 2019	Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Gavrilă Simion Tulcea (ICEM)
7.	Workshop Proiect ANEMONE - Implicarea stakeholderilor în activitățile de monitorizare a delfinilor	Hotel Ibis -Constanța	16.10.2019	ONG Mare Nostrum
8.	Participare la a IV-a ediție a Salonului Inovării și Cercetării UGAL-INVENT 2019	Universitatea ”Dunărea de Jos” Galați	17.10. 2019	Universitatea ”Dunărea de Jos” Galați
9.	Simpozionul Științific „Performanță, rigurozitate și competență în cercetarea științifică” organizat de Centrul de Cercetare Științifică pentru Forțele Navale	Centrul de Cercetare Științifică pentru Forțele Navale	18.10. 2019	Centrul de Cercetare Științifică pentru Forțele Navale
10.	Workshop de prezentare a proiectului SKYFISH – serviciu de monitorizare a calității apei pentru activități sustenabile de pescuit și acvacultură în zona costieră a României”	INCDM Grigore Antipa”Constanța	29.10.2019	INCDM „Grigore Antipa” Constanța
11.	Conferința Internațională de Comunicări Științifice – „Preocupări recente în cercetarea,conservarea și valorificarea patrimoniului cultural”	Muzeul de Științe ale Naturii Târgu Mureș	30.10-1.11 2019	Muzeul de Științe ale Naturii Târgu Mureș
12.	Vernisarea expoziției foto-documentare “Promovarea și valorificarea turistică a patrimoniului multicultural din Constanța - Constanța multietnică și monumentele sale”	Sala „Vasile Canarache” Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța	23.11.2019	Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța și Institutul Național al Patrimoniului
13.	Sărbătorește Dobrogea 141 Ediția a IIIa - Dobrogea în documente diplomatice românești 1878-1884	Sala Remus Opreanu – CJ Constanța	23.11.2019	Ziarul „ZIUA de Constanța”

LUCRĂRI PREZENTATE

Constanța Diamandi - „Semicentenarul Planetariului Constanțean” – Complexul Astronomic Baia Mare

Constanța Diamandi - "Diversificarea activității la Planetariu Constanța între anii 2010-2019" – Complexul Astronomic Baia Mare

Ancuța Caisin, Angelica Curlișcă, Selena Mariei, 2019 - Observations on the ludic behavior of the two specimens of *Tursiops truncatus* from the biological patrimony of the Natural Sciences Museum Complex Constanta - SUSTAINABLE WATER ECOSYSTEMS MANAGEMENT - SWEM 2019, Faculty of Veterinary Medicine, Bucharest, Romania;

Curlișcă Angelica, Cristea Victor, Petrea Ștefan Mihai, Simionov Ira Adelina, 2019 - Evoluția condițiilor hidrochimice ale apei din bazinele de cantonare a mamiferelor marine la CMSN Constanța (2006-2018) – SUSTAINABLE WATER ECOSYSTEMS MANAGEMENT - SWEM 2019, Faculty of Veterinary Medicine, Bucharest, Romania;

Curlișcă Angelica, Cristea Victor, Petrea Ștefan Mihai, Simionov Ira Adelina, 2019 – Diversitatea rețetelor trofologice aplicate la mamiferele marine din structura patrimoniului biologic al CMSN, în funcție de specie, sezon și vârstă, SUSTAINABLE WATER ECOSYSTEMS MANAGEMENT - SWEM 2019, Faculty of Veterinary Medicine, Bucharest, Romania;

Adrian Bîlbă , 2019 - Adaptive particularities of cetaceans as terrestrial mammal becoming aquatic; SUSTAINABLE WATER ECOSYSTEMS MANAGEMENT - SWEM 2019, Faculty of Veterinary Medicine, Bucharest, Romania

Curlișcă Angelica, 2019 - Environmental education in the Black Sea is a factor in the formation of civil society” (Poster) în cadrul celei de-a 7-a Conferințe a Educatorilor de Mediu Marin EMSEA – ExpoLab Portugalia;

Curlișcă Angelica, 2019 - Educația de mediu la Marea Neagră factor de formare a societății civile, Conferința internațională de comunicări științifice „Preocupări recente în cercetarea, conservarea și valorificarea patrimoniului cultural” ediția a XIV-a Tîrgu Mureș.

LUCRĂRI PUBLICATE

Constanța Diamandi - „Scurtă Istorie în cei 50 de ani de activitate (1969-2019) desfășurate la Planetariu Constanțean” în revista de astronomie PERSEU nr. VIII/2019 apărută în luna mai a Muzeului Vasile Pârvan din Bârlad.

Constanța Diamandi - „Anul acesta se împlinesc 50 ani de Educație Astronomică la Planetariu Constanța” (1969-2019) articol publicat în revista de astronomie „Pași spre infinit” nr. 42 a lui Ioan Adam – de la Asociația Astronomică „Sirius”.

I. CODREANU, A. CURLISCA, 2019- General aspects regarding some behavioural elements in dolphins bred under human care, Journal of Environmental Protection and Ecology 20, No 4, 1777–1783 (2019);

Liana VASIAN , Iuliana CODREANU , Angelica CURLIȘCĂ , Maria CRIVINEANU , 2019 - Studies regarding the optimization of the therapeutical management in canine babesiosis, Rev Rom Med Vet (2019) 29 | 3: 40-44.

Orientarea activității profesionale către beneficiari

Orientarea activității profesionale către beneficiari se reflectă prin programarea de proiecte proprii realizate în cadrul programelor în afara sediului instituției (în proximitate: județ, județe limitrofe, alte județe, alte țări etc.) și prin semnarea de protocoale de colaborare cu instituții de profil în domeniul educației, cercetării, turistic și cultural;

Motivele pentru care activitatea științifică este îngreunată constau în limitarea ca posturi de cercetare, nivelul de salarizare a personalului existent, pe fondul necesităților administrative datorate creșterii numărului de vizitatori.

În anul 2019 s-a remarcat totuși o creștere a activităților cultural-educative și a implicării personalului muzeistic în relația cu publicul vizitator.

În cadrul secției Delfinariu s-au introdus elemente noi în prezentarea mamiferelor marine și s-a consolidat modul de relaționare cu publicul vizitator prin interacțiuni și promovarea informațiilor de conștientizare asupra mediului înconjurător, campanie implementată și în cadrul expoziției cu lei de mare.

În ceea ce privește compartimentul Planetariu, în anul 2019, datorită bunei colaborări inter-instituționale cu Planetariul Baia-Mare s-a putut realiza proiectul ”Planetariu pentru nevăzători” oferind posibilitatea persoanelor nevăzătoare să perceapă la nivel senzorial bolta cerească.

Implementarea proiectului ”Intelect Parc” cu implicarea unor organizații non-guvernamentale de profil - Împreună pentru Viitor, la locația Baby Zoo-Microrezervație, a generat o interacțiune mai bună cu publicul preșcolar și școlar având ca obiectiv principal desprinderea copiilor de la jocurile pe substraturi digitale la jocurile copilăriei tradiționale (cărți, dame, șah, table, scrabble) prezentate la o scală mărită ce presupune o percepție diferită, acestea desfășurându-se în aer liber, într-un mediu natural coroborat cu oferta educativă a grădinii zoologice.

2. Analiza principalelor direcții de acțiune întreprinse.

De-a lungul perioadei de raportare, instituția noastră a avut ca principal obiectiv deschiderea către toate structurile societății pornind de la vizitatorul simplu până la mediul academic.

Direcțiile de acțiune ale instituției vizează participări la festivaluri, gale, concursuri, saloane, târguri etc. (în țară, la nivel național/internațional, în Uniunea Europeană, după caz, în alte state).

Totodată s-au realizat numeroase proiecte în care Complexul Muzeal de Științe ale Naturii a fost partener.

Punctăm câteva proiecte declarate eligibile (implementate, în implementare sau postimplementare) :

- 2012 – Proiect POFTIC – “Increasing Potential for growth through Organizing Facilities and improving Tourist Infrastructure in the Cross Border region” (coord. Zoo Dobrich-Bulgaria, colab. Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța) - obiectiv principal modernizarea secției Microrezervație;
- 2015 - Proiect DELPHI (coord. Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța, colab. Institutul de Pescuit-Acvacultura Varna; Academia de Științe Agricole Varna) – obiectiv principal modernizarea stației de filtrare a secției Delfinariu;
- 2016 - Proiect “Energie din soare pentru viețuitoare”- proiect finanțat de Rompetrol, inițiator Asociația Scutul cinegetic - colaborator Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța, ISJ, AGVPS, Universitatea Maritimă Constanța și Universitatea Ovidius Constanța.
- 2018 – 2021 Proiectul **UNIMIS** “*A joint opened window to the universe mysteries*” în cadrul Programului transfrontalier INTERREG V-A, axa prioritară 2, România-Bulgaria are o perioadă de implementare de 36 luni (2019-2021), este în valoare totală de 1.498.693,99 Euro și are ca beneficiari implicați următoarele instituții:
  - Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța – Beneficiar 1/Lead partner;
  - Muzeul de Istorie Kavarna/Bulgaria – Beneficiar 2;
  - Academia Navală “Mircea cel Bătrân” – Beneficiar 3;
  - Colegiul Național “Mircea cel Bătrân” – Beneficiar 4;

Activitățile proiectului constau în promovarea turismului științific, astfel:

- *Navigation by stars/ navigație utilizând stelele* ce are ca scop combinarea componentei științifice de navigație în Marea Neagră, utilizând observațiile formațiunilor cerești cu atracția față de mare;
- *Astronomy camps/tabere de astronomie* ce au ca scop explorarea cerului prin intermediul telescoapelor într-o manieră organizată;
- *Origins/origini* ce au ca scop vizitarea siturilor arheologice de pe ruta Constanța-Dobrich.

Achiziția principală ”Planetariu hibrid 4k si filme documentare”, este în curs de realizare, fiind în stadiu de evaluare propunere tehnică, urmând ca în cursul anului 2020 echipamentul să fie livrat și în stare de funcționare. Bugetul proiectului UNIMIS pentru Complexul Muzeal de Științe ale Naturii este în valoarea de 1.096.575,54 Euro și urmează a realiza investiții ce constau în principal în dotări - Planetariu hibrid 4k, telescoape mobile, laptopuri, televizoare, camere video, servicii de publicitate, precum și elaborarea unei Strategii privind patrimonial natural și cultural în aria transfrontalieră Constanța-Dobrich.

C. Organizarea, funcționarea instituției și propuneri de restructurare și/sau de reorganizare pentru o mai bună funcționare

1. Măsurile de organizare internă:

Complexul Muzeal de Științe ale Naturii are elaborat un **Regulament de Organizare și Funcționare** al instituției, precum și un **Regulament Intern** în conformitate cu prevederile legale în vigoare. De asemenea există un **Regulament de Vizitare**, iar toate acestea au constituit de-a lungul perioadei de management obiectul unor modernizări și actualizări succesive.

De asemenea, în cadrul Consiliului de Administrație, Consiliului Științific și a Comisiei de Etică au fost adoptate proiecte de hotărâri ce vizează eficientizarea activității curente, atât sub aspect administrativ, cât și sub aspectul activităților cultural-educative.

În baza Hotărârii Consiliului Județean Constanța nr.163/24.07.2019, Organigrama și Statul de funcții au fost modificate astfel:

- transformarea postului vacant de **Director Științific** în **Director General Adjunct**, modificare fundamentată de creșterea activității economice a instituției și a planului investițional. **Directorul general adjunct va coordona toate secțiile /serviciile/birourile ce au activități economico-financiare**. Din punct de vedere al coordonării științifice a secțiilor activitatea va fi asigurată de Președintelui Consiliului Științific, numit de Directorul General, actualmente fiind desemnat șeful secției Delfinariu.
- transformarea postului vacant de **Administrator** în postul de **Medic veterinar** necesar pentru asigurarea îngrijirii medicale veterinare a patrimoniului viu din cadrul instituției.

2. Propuneri privind modificarea reglementărilor interne:

Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța este organizat și funcționează ca instituție publică de cultură și de importanță județeană, sub autoritatea Consiliului Județean Constanța, având ca obiectiv principal desfășurarea activității de cercetare, păstrare, conservare și valorificare a patrimoniului muzeal în relația cu publicul vizitator, în vederea promovării educației ecologice, a conștientizării publice față de protecția mediului.

Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Legii nr.311/8.07.2003 – Legea muzeelor și colecțiilor.

Instituția este organizată în 3 secții, 1 serviciu, 1 birou și 3 compartimente, astfel:

- Secția Acvariu cu un număr de 10 posturi;
- Secția Delfinariu cu un număr de 27 posturi;
- Secția Microrezervație și Păsări Exotice cu un număr de 14 posturi ;
- Serviciul Financiar-Contabilitate și R.U. cu un număr de 8 posturi ;
- Birou Achiziții cu un număr de 6 posturi ;
- Compartiment Planetariu cu un număr de 2 posturi ;

- Compartimentul Audit public intern cu 1 post;
- Compartimentul Juridic cu 1 post;
- Conducerea instituției asigurată de 3 posturi: Director general, Director general adjunct, Contabil șef.

Având în vedere faptul ca Regulamentul de Organizare și Funcționare este instrumentul de bază folosit pentru descrierea detaliată a structurii organizatorice a unei instituții și ținând cont de dinamica economico-socială, în anul 2019 s-a modificat Regulamentului de Organizare și Funcționare al Complexului Muzeal de Științe ale Naturii, aprobat prin Hotărârea nr. 188/12.08.2019, pentru a se alinia la situația actuală. ***Ținând cont însă de modificările legislative zilnice din societatea noastră, de direcțiile de dezvoltare, acesta trebuie actualizat anual.***

Spre exemplu, compartimentul planetariu va trebui întărit cu personal excedentar de la secția Delfinariu cel puțin pentru perioada de extrasezon. Secția Delfinariu va trebui pe viitor să aibă educator muzeal, restaurator și cercetător, pe măsură ce prin vacantarea unor posturi de îngrijitori animale și supraveghetori vom putea modifica organigrama în consecință. Concomitent vom contracta cu firme specializate activitățile de supraveghere.

Prin activitățile desfășurate în cadrul obiectivelor cultural educative ale Complexului Muzeal de Științe ale Naturii Constanța s-a înregistrat accesul a peste șapte sute de mii vizitatori/beneficiari în perioada ianuarie – decembrie 2019.

Ca urmare a creșterii semnificative a vizitatorilor, anual se fac eforturi pentru suplimentarea organigramei în vederea alocării de către UAT Județul Constanța a unor posturi cu caracter sezonier pentru a ghida turiștii, în vederea menținerii personalului muzeistic angrenat în activități specifice de gestionare a patrimoniului, activități cultural-educative și științifice.

***Anexa 3: - Regulament Organizare și Funcționare
- Organigramă și Ștat de funcții***

3. Sinteza activității organismelor colegiale de conducere

Personalul Complexului Muzeal de Științe ale Naturii Constanța este structurat în personal de conducere, personal de specialitate, personal auxiliar și de întreținere, funcționând într-o structură compusă din compartimente, secții și respectiv servicii.

În scopul realizării obiectului de activitate, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța este structurat astfel:

- Consiliul de Administrație;
- Director General;
- Consiliul Științific;
- Director General Adjunct;
- Contabil șef;
- Serviciul financiar-contabilitate și resurse umane;
- Birou Achiziții;

- Compartiment audit public;
- Compartiment juridic;
- Compartiment Planetariu;
- Secția Acvariu;
- Secția Delfinariu și Mineralogie;
- Secția Microrezervație și Păsări exotice.

Conducerea activității este asigurată de către directorul general, iar în lipsa acestuia de către directorul general adjunct al instituției.

Consiliul de Administrație

Consiliul de Administrație actual este un organ deliberativ de conducere și este format din:

- director general,
- director general adjunct,
- contabil șef;
- reprezentanți ai Complexului Muzeal de Științe ale Naturii Constanța desemnați de către directorul general al instituției;
- un reprezentant al Consiliului Județean Constanța.
- un secretar fără drept deliberativ de vot desemnat de către directorul general al instituției;

Membrii Consiliului de Administrație sunt numiți de către directorul general al instituției prin decizie.

Atribuțiile Consiliului de Administrație sunt următoarele:

- dezbate și aprobă Raportul anual de activitate și Planul anual de activitate;
- analizează stadiul de realizare a lucrărilor majore întreprinse în cadrul Complexului și propune măsuri în consecință;
- inițiază organizarea de studii, sondaje, anchete etc. privind conținutul și perspectivele dezvoltării și diversificării activităților din cadrul Complexului;
- analizează și aprobă planul anual de cooperări naționale și internaționale;
- analizează și aprobă planul anual de activități educaționale, de programe și proiecte de cercetare cu finanțare;
- analizează și aprobă măsurile de perfecționare și specializare propuse de către directorul general și șefii de secții/servicii;
- propune priorități în investiții, analizează și aprobă, modul de îndeplinire al planului de investiții, al planului de dotări generale și al celui de reparații capitale;
- analizează și aprobă măsuri de pază, securitate, protecție contra incendiilor, precum și orice alte măsuri de protejare a publicului și a bunurilor în diverse situații specifice;
- analizează și aprobă măsuri pentru asigurarea protecției personalului față de orice noxe la care acesta este supus în activitatea sa;
- analizează promovarea, premiarea sau alte forme de recompensare materială sau morală ori, după caz, sancționarea salariaților, pe baza analizei rezultatelor individuale;

- analizează și aprobă orice alte propuneri, materiale, documente emise de către directorul general;
- analizează și aprobă orice propuneri, memorii, materiale primite din partea salariaților și care au legătură cu condițiile generale de administrare și funcționare al Complexului;
- analizează și aprobă Regulamentul Intern al instituției;
- nominalizează personalul care lucrează în condiții vătămătoare și periculoase de muncă și au dreptul la un spor calculat la salariul de bază acordat în condițiile prevăzute de lege.

Consiliul Științific

Consiliul Științific este un organ de specialitate alcătuit din specialiști de profil, cu rol consultativ în domeniul cercetării științifice, organizării sau structurării serviciilor, colecțiilor muzeale și activităților culturale, respectiv:

- Președinte
- Membrii
- Secretar

(1) Coordonarea activității Consiliului Științific este asigurată de un președinte și un vicepreședinte aleși pe durata unui mandat în prima ședință a Consiliului prin vot deschis.

(2) Membrii consiliului Științific sunt numiți de către directorul general al instituției prin decizie pe o perioadă de 4 ani din rândul muzeografilor instituției, la propunerea directorului științific, aceștia fiind specialiști cu activitate și rezultate relevante în domeniu.

(3) Activitatea de secretariat este asigurată de un secretar numit de directorul general, care se subordonează președintelui și vicepreședintelui; secretarul nu are drept de intervenție în plen și nici drept de vot.

(4) La propunerea scrisă a directorului științific, directorul general numește 1-3 membri externi în calitate de consilieri științifici, aceștia fiind profesori universitari sau cercetători științifici gr.I din instituțiile de învățământ sau cercetare-dezvoltare din domeniu, după obținerea acordului acestora în cadrul instituțiilor în care lucrează.

(5) În cazul descompletării din motive de orice natură a componenței Consiliului Științific, organul poate hotărî, cu majoritate simplă, soluții de completare a plenului, pentru a le supune aprobării directorului general prin emiterea unei decizii de numire.

Atribuțiile consiliului Științific sunt următoarele:

- elaborează și avizează în vederea aprobării de către conducerea instituției;
- planul anual de dezvoltare strategică instituțională
- planul anual de cercetare-dezvoltare
- planul anual al activităților cultural-educaționale
- planul anual privind evidența, conservarea, creșterea valorii colecțiilor și a gradului lor de utilizare;
- propune tematici, direcții, programe și proiecte de cercetare;
- dezbate și elaborează programul proiectelor de cercetare științifică și bazele de execuție din cadrul Complexului;

- propune și dezbate proiecte de cercetări în teren, biblioteci, colecții, în vederea elaborării unor studii tematice și de sinteză necesare programului de dezvoltare propriu;
- elaborează studii tematice și de sinteză în conformitate cu prioritățile stabilite de conducere, la cerere;
- propune, urmărește și stabilește aspecte esențiale de cercetare aplicativă și fundamentală desfășurate în comun cu instituții similare;
- avizează lucrările de cercetare depuse la sfârșitul fiecărei etape de cercetare de către muzeografi;
- elaborează programul de pregătire și perfecționare internă a specialiștilor.

4. DINAMICA ȘI EVOLUȚIA RESURSELOR UMANE (FLUCTUAȚIE / CURSURI / EVALUARE / PROMOVARE)

Din punct de vedere al dinamicii resurselor umane, în perioada ianuarie – decembrie 2019 fluctuațiile au fost următoarele:

Numărul total de posturi aprobate prin Organigrama și Ștutul de Funcții este 72, din care:

- în perioada perioada ianuarie – decembrie 2019 s-au ocupat 6 posturi vacante (1 post director general adjunct, 1 post referent de specialitate, 1 post muzeograf, 1 post economist, 1 post consilier juridic și 1 post medic veterinar; postul de medic veterinar a fost înființat prin transformarea postului de administrator
- în perioada ianuarie – decembrie 2019 s-au vacantat 7 posturi (2 prin demisie, consilier juridic și economist, 2 prin pensionare, adminsitator și muzeograf, 2 prin acordul părților, referent de specialitate, 1 post de șef birou achiziții, prin promovare în funcție).
- la 31.12.2019 din total 72 posturi aprobate:
  - 70 posturi ocupate
  - 2 posturi vacante: (1 post șef birou achiziții, 1 post referent de specialitate birou achiziții)

Fluctuații personal în 2019

	Ianuarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	iunie	Iulie	August	Septembrie	Octombrie	Noiembrie	Decembrie
<i>Nr.total angajați plătiți, din care posturi de specialitate</i>	71	71	71	71	70	70	67	67	69	71	71	70
<i>Muzeograf</i>	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5
<i>Custode gestionar</i>	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
<i>Supraveghetor</i>	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
<i>Trezorier</i>	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Cursuri formare profesională/ perfecționare/ specializare în 2019

NUME SALARIAT	PERIOADA	NUMELE CURSULUI	LOCAȚIA
Andrei Gheorghe, Dorobăț Elena, Damian Adriana, Minișini Severus, Salim Delihan, Văideanu Viorica, Munteanu Florin, Said Husein Bianca, Feraru Bogdan, Graur Ileana, Huzum Elena	13.05-23.07 2019	Curs calificare ”Lucrător în creșterea animalelor”	Constanța
Antone Veronica, Diamandi Constanța, Beștea Valentina, Feraru Bogdan, Munteanu Florin, Graur Ileana, Mercași Maria, Nechita Dănuț, Peniu Gheorghe, Țogoe Marius, Joca Alexandru, Salim Delihan, Iftode Viorica, Said Hussein Bianca	16-20.10 2019	Curs perfecționare “Dezvoltare personală”	Călimănești
Cartali Mădălina	24-27.10 2019	Curs specializare “etică și integritate – Implementarea strategiei naționale anticorupție 2016-2020”	Brasov
Popescu Mihaela	31.10-03.11 2019	Curs perfecționare Audit	Predeal
Radu Aurel, Radu Dorina, Stoica Petrică, Stoica Coralia, Țucureanu Octavian, Radu Maria, Chivu Violeta, Roșu Marcela, Chiorean Adriana, Vătafu Daniela, Curlișcă Angelica, Aprodu Mariana, Bălan Luminița, Drăghici Violeta, Ibraim Șeila, NecȘoiu Viorica, Dobre Simona, Dorobăț Elena, Lazaâr Fane, Andrei Gheorghe, Iordache Elena	07-10.11 2019	Curs perfecționare “Dezvoltare personală”	Olănești
Bîlbă Adrian	13- 15.12.2019	Curs specializare “etică și integritate – Implementarea strategiei naționale	Brașov

		anticorupție 2016-2020”	
Bălan Luminița Ibraim Șeila	25-30.11 2019	Curs perfecționare „Comunicare în sectorul public. Abordări practice și instrumente eficiente de lucru „	Sinaia

Promovarea personalului din instituție în anul 2019:

Personalul instituției a fost evaluat pentru performanțele profesionale individuale din perioada 01.01.2019 - 31.12.2019 și a obținut un punctaj cuprins între 4.8 și 5, calificativul fiind Foarte bun.

- Promovări - au fost promovați în grade și trepte profesionale un număr de 9 salariați.
- Sancționări - nu au existat în perioada ianuarie - decembrie 2019

Delegații anul 2019

NUME SALARIAT	PERIOADA	MOTIVUL DEPLASARII	LOCATIA
Bărbulescu Romeo	14-16.02	Transport materiale promoționale Târg turism	București
Antone Veronica	14-16.02	Ședința anuală a Rețelei Naționale a Muzeelor din România	București
Curlișcă Angelica	18.04	Participare Conferința “Bune practici privind realizarea și publicarea lucrărilor științifice”	Galați
Bîlbă Adrian Curlișcă Angelica	05-06.04	Workshop internațional SWEM „Sustainable water ecosystem management”	București
Bărbulescu Romeo	22.02	Transport pești Acvariu	Ploiești
Antone Veronica Bîlbă Adrian Curlișcă Angelica	09.05	Schimb experiență Delfinariu	Varna/ Bulgaria
Bîlbă Adrian	17-19.05	Schimb experiență Delfinariu	Varna/ Bulgaria
Curlișcă Angelica Duda Constantin	20.06	Ședința Federației Grădinilor Zoologice și Acvariilor din România	Galați
Diamandi Constanța	19.06	Participare “Spectacol și prezentare video – Casa mea din cer – “	Galați

Diamandi Constanța	25-26.06	Participare aniversare a semicentenarului cu tema „Diversificarea activității la planetariu Constanța 2010 – 2019”	Baia Mare
Curlișcă Angelica	04.-06.09	Ședința Federației Grădinilor Zoologice si Acvariilor din Romania	Brasov
Curlișcă Angelica	15-20.09	Conferința Educațională pentru mediu EMSEA	Ponta Delgada/ Portugalia
Antone Veronica Curlișcă Angelica	26.09	Simpozion internațional „Conservarea patrimoniului natural și peisagistic”	Tulcea
Curlișcă Angelica	30.10.-01.11	Conferința internațională de comunicări științifice	Targu Mures

Instituția a fost prezentă cu materiale promoționale la următoarele Târguri de Turism:

- a) Târgul de Turism al României, ediția a 41-a (de primăvară), care a avut loc la ROMEXPO - București, în perioada 21-24 februarie 2019.
- b) Târgul de Turism "Vacanța" Constanța, desfășurat în perioada 28-31 martie 2019 la Pavilionul Expozițional Constanța, eveniment organizat de CCINA Constanța și Asociația Națională a Agențiilor de Turism (ANAT).
- c) Târgul de Turism al României, ediția a 42-a (de toamnă), care a avut loc la ROMEXPO - București, în perioada 14-17 noiembrie 2019.

Prezența la târguri a fost asigurată de către personalul secției Delfinariu ce are atribuții desemnate în fișa postului de marketing și promovare, urmând ca pe viitor să implementăm un program de marketing cultural pretabil pentru activitatea întregii instituții muzeale.

5. Măsurile luate pentru gestionarea patrimoniului instituției, îmbunătățiri/refuncționalizări ale spațiilor;

I: Patrimoniul naturalizat:

Evidența bunurilor de importanță științifică aflate în patrimoniul CMSN

1. Evidența prin fișe analitice Docpat – s-a început reintroducerea datelor pierdute în urma deteriorării serverului în care se afla evidența electronică.
2. Pentru evitarea pierderii înregistrărilor s-a studiat oportunitatea realizării unui Registru de inventar electronic (word).

Verificări colecții științifice: 2 colecții – 182 exemplare (cele preluate de la dr. Modest Guțu)

Conservarea preventivă a patrimoniului științific muzeal:

1. Lucrări de conservare primară (desprăfuiri, perieri, aerisiri) ale patrimoniului aflat în depozite;

2. Efectuarea tratamentelor de dezinfecție în depozitele muzeului conform Normelor de Conservare în vigoare;

II. Patrimoniul viu este repartizat astfel:

- a. **Mamiferele marine** sunt cantonate în amplasamentele bazinele secției Delfinariu. În cadrul acestei secții bazinul D2 a găzduit expoziția temporară “Lei de mare”;
- b. **Mamiferele terestre și păsările** se regăsesc în cadrul secției Microrezervație și păsări exotice;
- c. **Colecția de ihtiologie** este în bazinele secției Acvariu.

Pentru patrimoniul viu, personalul de specialitate a avut în vedere în mod constant bunăstarea animalelor.

În ceea ce privește patrimoniul viu din cadrul secției Delfinariu, pentru bazinele D4 și D5 s-a refăcut documentația pentru obținerea autorizării acestora în vederea populării cu pinguini și mamifere marine de talie mică (vidre de mare). În același timp s-a continuat identificarea surselor de achiziție de noi exemplare de lei de mare și foci gri, în conformitate cu cele propuse în cadrul ședințelor Consiliului științific.

Și în cadrul celorlalte secții ce dețin patrimoniu viu s-a continuat identificarea surselor de achiziție de noi exemplare din speciile deținute pentru evitarea consangvinizării, dar s-a avut în vedere și obținerea de specii noi (ținându-se seama de: spații, cerințe legislative, biologia speciei)

6. Măsurile luate în urma controalelor, verificării/ auditării din partea autorității sau a altor organisme de control în perioada raportată.

În anul 2019 instituția a fost verificată astfel:

- 18 februarie 2019 ABA-DL - tematică: Verificarea sistemului de alimentare cu apă și evacuarea apelor uzate
- 13 mai 2019 ISU DOBROGEA - tematică: Situații de urgență
- 23 Mai 2019 -GNM CJ Constanța - tematică: Control verificare sesizare situație focă
- 15 Octombrie 2019- DSVSA Constanța - tematică: Control oficial SCOSBA
- 22 Noiembrie 2019- ABA-DL - tematică: Verificarea sistemului de alimentare cu apă și evacuarea apelor uzate
- 02 Decembrie 2019-GNM CJ Constanța - tematică: control planificat- respectarea legislației în vigoare

D. EVOLUȚIA SITUAȚIEI ECONOMICO-FINANCIARE A INSTITUȚIEI

1. Analiza datelor financiare din proiectul de management corelat cu bilanțul contabil al perioadei raportate

Din analiza datelor financiare contabile prezentate mai jos, rezultă că instituția a înregistrat rezultate pozitive la toate capitolele financiare, în condițiile în care nu a existat subvenție alocată de către ordonatorul principal de credite - Consiliul Județean Constanța.

S-a realizat o creștere semnificativă a veniturilor din taxe de acces și colaborări, ceea ce a generat acoperirea totală a cheltuielilor din venituri proprii.

Execuția bugetară a perioadei raportate:

- bugetul de venituri (subvenții/alocații, surse atrase/venituri proprii);

Indicatori	Anul 2019		Procent
	Programat	Realizat	Realizat
Venituri totale, din care:	12.190.000	10.017.791	82.18
- venituri proprii	12.002.936	9.840.187	81.98
- excedent	72.450	72.450	-
- subvenții	0	0	0
- sponsorizări	10.000	540	5.40
- Sume primite pentru plăți proiecte FEDR	104.614	104.614	-

La secțiunea de cheltuieli (personal: contracte de muncă/convenții/contracte încheiate în baza legilor speciale; bunuri și servicii; cheltuieli de capital, cheltuieli de întreținere; cheltuieli de capital), astfel:

Indicatori	Anul 2019		Procent
	Programat	Realizat	Realizat
Cheltuieli totale, din care:	12.190.000	10.017.791	82.18
- cheltuieli de personal,	4.320.240	3.763.141	87.10
- cheltuieli de întreținere	5.578.760	4.541.821	81.41
-cheltuieli pentru reparații capitale	-	-	-
- cheltuieli de capital	1.691.000	1.569.718	92.82
➤ Cheltuieli cu proiecte program FEDR	600.000	143.111	23.85

Gradul de acoperire din surse atrase/venituri proprii a cheltuielilor instituției (%)= 100%

- Veniturile proprii realizate din activitatea de bază, specifică instituției pe categorii de bilete/tarife practicate: preț întreg/preț redus abonamente, cu menționarea celorlalte facilități practicate;
- Motivul pentru care am realizat un procent de doar 80 – 85% din previziunile bugetare la *venituri și cheltuieli* este rambursarea subvenției acordate pentru funcționare - în primele luni de activitate - când numărul de vizitatori este mai redus, precum și dificultățile inerente ale achizițiilor din proiectul european.
- Gradul de creștere a surselor atrase/ veniturilor proprii în totalul veniturilor = 98.23 %

Ponderea cheltuielilor de personal din totalul cheltuielilor = 37.56%;

Ponderea cheltuielilor de capital din bugetul total= 15.67%;

Gradul de acoperire a salariilor din subvenție = 0%.

Cheltuieli pe beneficiar, din care:

- din subvenție/alocație = 0 lei;
- din venituri proprii = 15.34 lei;
- în urma repartizării / rambursării veniturilor din fondurile Consiliului Județean Constanța, cheltuielile totale au avut o pondere de 0%, rezultând astfel o economie privind subvenția.

Situație comparativă an 2018-2019 la nivel de venituri:

Venituri - încasări	2018	2019
Total venituri din care :	9.159.092	9.840.187 (+7,4%)
a. • Venituri vânzări bilete	8.675.535	8.983.069 (+3.5%)
b. • Alte venituri :	483.557	857.118 (+77.4%)
Exp temporară *Lei de Mare*	337.335	603.156
Închirieri spații comerciale	82.336	96.338
Terapia cu animale	63.886	157.624
c. • Venituri din sponsorizare	1.340	540
d. • Excedent an anterior	-	72.450
e. • Fonduri FEDR	-	104.614
Total venituri proprii CMSN	9.160.432	10.017.791 (+9,3%)

În anul 2019 Bugetul de venituri și cheltuieli a fost aprobat de Consiliul Județean Constanța în data de 19.04.2019, pe parcursul anului au existat modificări de repartitie a sumelor pe articole bugetare de pe un trimestru pe altul, iar Lista de investiții a fost modificată substanțial în luna septembrie prin introducerea de noi poziții cu importanță pentru dezvoltarea activității muzeistice.

Anexa 4 Buget de venituri și cheltuieli, lista de investiții pentru anul 2019

În tabelul următor prezint valorile bugetare asumate prin contractul de management, unde se observă că acestea au fost în mare parte îndeplinite, uneori chiar depășite.

Proiectul de buget de venituri și cheltuieli pentru primii trei ani ai managementului:

Nr. crt.	Categorii	2019	2020	2021
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1.	TOTAL VENITURI, din care	12.325.811	12.942.102	13.589.207
	1.a. venituri proprii, din care	11.335.608	12.942.102	13.589.207
	1.a.1. venituri din activitatea de bază	11.180.608	12.779.352	13.418.320
	1.a.2. surse	0	0	0
	1.a.3. alte venituri	155.000	162.750	170.888
	1.b. subvenții/alocații	990.203	0	0
	1.c. alte venituri			
2.	TOTAL CHELTUIELI, din care	12.325.811	12.942.102	13.589.207
	2.a. Cheltuieli de personal, din care	4.361.710	4.361.710	4.361.710
	2.a.1. Cheltuieli cu salariile	4.361.710	4.361.710	4.361.710
	2.a.2. Alte cheltuieli de personal	0	0	0
	2.b. Cheltuieli cu bunuri și servicii, din care	3.332.551	3.717.264	4.121.208
	2.b.1. Cheltuieli pentru proiecte	0	0	0
	2.b.2. Cheltuieli cu colaboratorii	0	0	0
	2.b.3. Cheltuieli pentru reparații curente	500.000	525.000	551.250
	2.b.4. Cheltuieli de întreținere	1.000.000	1.050.000	1.102.500
	2.b.5. Alte cheltuieli cu bunuri și servicii	1.832.551	2.142.264	2.467.458
	2.c. Cheltuieli de capital	4.631.550	4.863.128	5.106.289

Am previzionat o creștere a prețurilor la tichetele de acces – pe care nu am mai realizat-o, renunțând la o parte din investiții în favoarea stimulării creșterii numărului de vizitatori și transmiterii mesajului educațional. În delphinariile europene tarifele sunt de minimum 15 euro (Varna, Klaypeda) până la 35 euro în destinațiile de vacanță foarte căutate. La noi în România, de foarte mulți ani oferim în sezonul estival Delphinariul împreună cu Microrezervația la tariful de 9 euro pentru adult cu 75% reducere pentru copii de peste 7 ani, inclusiv pentru studenți. Este pe departe cel mai mic preț - probabil din lumea întreagă.

În anii următori însă, am în vedere completarea numărului de animale de la Delphinariu cu lei de mare care să preceadă reprezentarea cu delfini, să oferim mai mult de 25 de minute spectatorilor și astfel să creștem prețul tichetului de acces pentru adulți la 50 lei – ce va aduce un venit suplimentar de 2,5 milioane lei (250.000 vizitatori adulți). În acest fel vom compensa pierderea de 1 milion lei ca efect a noii legi a învățământului (ce prevede gratuitate pentru elevi), pierderea de 500.000 lei ca efect al încetării colaborării cu expozantul leilor de mare iar un milion de lei rămas va aduce bugetul la valorile propuse în proiectul de management. Această sumă va fi direcționată închirierii sau achiziției de animale și completării surselor pentru viitoare cheltuieli de capital.

În continuare prezint valorile asumate la nivel de număr de vizitatori prin contractul de management :

VIZITATORI	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ACVARIU	106.179	153.034	170.320	175.333	180.000	185.000	190.000	215.000	240.000
DELFINARIU	140.962	220.032	290.987	358.765	380.000	420.000	450.000	480.000	500.000
MICRO	25.035	24.204	29.359	48.955	55.000	60.000	65.000	70.000	75.000
PLANETARIU	18.714	24.372	24.884	38.301	45.000	50.000	55.000	60.000	65.000
TOTAL	290.890	421.642	515.550	621.354	660.000	715.000	760.000	825.000	880.000
REALIZAT					711.517				

2. Evoluția valorii indicatorilor de performanță în perioada raportată, conform criteriilor de performanță ale instituției din următorul tabel:

Nr. crt.	Indicatori de performanță* 2019	Perioada evaluată
1.	Cheltuieli pe beneficiar (subvenție + venituri - cheltuieli de capital)/nr. de beneficiari	12,89%
2.	Fonduri nerambursabile atrase (lei)	104.614
3.	Număr de activități educaționale	50
4.	Număr de apariții media (fără comunicate de presă)	243
5.	Număr de beneficiari neplătitori	113.122
6.	Număr de beneficiari plătitori	641.522
7.	Număr de expoziții/Număr de reprezentații/ Frecvența medie zilnică	2
8.	Număr de proiecte/acțiuni culturale/seminarii	13
9.	Venituri proprii din activitatea de bază	9.143.199
10.	Venituri proprii din alte activități	802.142

3. Evoluția valorii indicatorilor de performanță în perioada anterioară de management, conform criteriilor de performanță ale instituției din următorul tabel:

Venituri proprii 2012-2019

ANUL	Venituri proprii	Sume UE	Subvenții	Total
2012	4.012.617	282.591	2.181.894	6.477.402
2013	3.311.474	-	2.679.932	5.991.406
2014	4.017.533	-	2.204.096	6.221.689
2015	4.813.652	240.680	4.712.551	9.766.883
2016	5.926.493	1.730.240	982.108	8.638.841
2017	7.444.875	-	2.864.446	10.309.321
2018	9.738.462	-	1.980.406	11.738.868
2019	9.840.187	104.614	-	9.944.801

E. Sinteza programelor și a planului de acțiune pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin proiectul de management:

1. Viziune

Instituția, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța, are o tradiție de peste o jumătate de secol, momentul constituirii sale reprezentând inaugurarea Acvariului, secție fondată la 01.05.1958, după renovarea și utilarea unei clădiri antebelice, poziționată pe faleza municipiului. Cu caracter complex, beneficiind de o structură plurifuncțională, instituția dispune de următoarele secțiuni: Acvariu, Delfinariu, Microrezervație/ Expoziție de păsări exotice/ Pavilion echitație, Planetariu / Observator Astronomic.

Instituție muzeală complexă, de importanță județeană, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța este subordonată Consiliului Județean Constanța și este atestată prin Ordinul 2331/17.02.2013 emis de Ministerul Culturii și publicat în Partea I a Monitorului Oficial nr. 427/15.07.2013. În concordanță cu legislația națională, legea muzeelor (Legea 311/2003) și legea parcurilor și grădinilor zoologice (Legea 191/2002), în perspectivă, se are în vedere alinierea instituției, a misiunii sale și a efortului conjugat al secțiilor componente la ideea unei largi deschideri naționale, europene și internaționale, astfel încât aceasta să devină un nucleu de

cultură și știință de importanță națională și regională, de interes major în peisajul constănțean și al litoralului românesc la Marea Neagră.

În acest sens, voi depune împreună cu colegii mei, eforturi pentru aderarea la structurile europene de cooperare între grădinile, parcurile zoologice, acvarii și delfinariile/ oceanarii.

Programul instituțional pe anul 2020 va cere inițiativă în acțiunile educaționale și de cercetare științifică, ideea unui spor de diversitate în patrimoniul muzeal, de etică profesională în comportamentul muzeografilor cu patrimoniul viu, creșterea standardelor cercetării științifice aplicative, a nivelelor individuale de pregătire profesională și nu în ultimul rând al echipei manageriale.

Din punct de vedere economic mă voi îngriji de distribuirea judicioasă a fondurilor pentru creșterea beneficiilor instituției ca aport al secțiilor muzeale, într-un echilibru perpetuu între calitatea prestației muzeale și efortul de întărire, diversificare a acesteia.

Viziunea mea este în sensul menținerii nivelului veniturilor din 2019 pentru a ne putea autofinanța în continuare, atât la nivelul cheltuielilor de întreținere cât și al investițiilor și modernizărilor. Totodată, se fac demersuri în vederea atragerii continue de fonduri externe și interne pentru proiecte de mare anvergură.

2. Misiune

În acord cu statutul de instituție muzeală complexă plurifuncțională și pluridisciplinară, misiunea instituției ca sarcină principală este aceea de a promova educația ecologică, modernă la nivelul societății, particularizând mijloacele și efortul în funcție de grupurile țintă abordate de nivelul lor educațional, de cerințele de viață și de raporturile acestora cu mediul înconjurător.

În principal instituția are misiunea de transfer educațional, a noutăților științifice, de ridicare a standardelor de cunoaștere, de la tineretul în formare, preșcolar, preuniversitar și universitar până la etajele superioare ale societății, ale populației active.

Spre exemplu, prin fiecare reprezentare din cadrul secției delfinarii se promovează un mesaj educativ, informativ, cu elemente ce se adresează tuturor categoriilor de vârstă ce transmit informații privitoare biologiei particulare a animalelor marine - toate coroborate cu biologia ecosistemelor litorale pe fondul unicității muzeului nostru.

În cadrul secției microrezervație se pune accent asupra mesajului educativ de respect și gestiune responsabilă a ecosistemelor dobrogene, intens penetrate de factorul antropoc.

La planetariu avem misiunea de a stimula cunoașterea din perspective astronomice și îndepărtarea de cele astrologice, cu menținerea reperelor zodiacale pentru punctarea elementelor astrale.

La acvariu îmi doresc să dezvolt un sector de apă rece în care să aclimatizăm cu perspective mai bune de reușită, specii indigene

3. Obiective (generale și specifice)

După cum s-a menționat anterior, instituția Complexului Muzeal de la Constanța funcționează prin 4 secțiuni importante, care pot constitui, fără rezervă un muzeu viu, orientat în principal spre diversele secțiuni ale Științelor Naturii.

Obiectivul principal al instituției este progresul în educația ecologică de mediu, dar și acela al unei contribuții active, substanțiale la procesul de cunoaștere din domeniile abordate, totul având în vedere funcția de cultură și știință a instituției .

Pentru fiecare secție în parte obiectivele pot fi astfel precizate:

Acvariu

Obiective generale:

➤ punerea în valoare prin mijloace expoziționale specifice (bazine/acvarii) a diversității lumii acvatice din apele continentale și marine.

Obiective specifice:

➤ familiarizarea publicului cu biodiversitatea faunei ihtiologice a Mării Negre, în zona de competență națională și cu fauna din zona continentală a Dobrogei (Dunărea, Delta Dunării, lacuri litorale și amenajări piscicole). În vederea realizării acestui obiectiv este necesară amenajarea unei zone de apă rece care să asigure condiții biotei acvatice autohtone.

➤ prezentarea biodiversității acvatice din zone marine și continentale îndepărtate, prin intermediul speciilor de pești adaptați vieții în acvarii, cu condiții ambientale controlate. În decursul perioadei de management, am reușit amenajarea unui bazin de 30 m cubi ce deține o valoroasă colecție de pești tropicali dulcicoli, colecție a cărei valoare crește în fiecare lună corespunzător dimensiunii tot mai mari a rezidenților.

Cercetarea de profil este focusată spre cunoașterea condițiilor optime de viață în acvarii a speciilor de interes, marine sau dulcicole, autohtone sau exotice, a cerințelor trofice și a patologiei acestora. Unul din obișnuitele preocupări de cercetare este cunoașterea condițiilor de reproducere a speciilor exotice de pește.

Un obiectiv major îl constituie căile și mijloacele implementării educației ecologice a noutăților în domeniu pentru fiecare din grupele țintă ale societății.

Delfinariu

Obiective generale:

➤ crearea de condiții ambientale adecvate, a unui regim trofic adaptat speciei și cerințelor individuale, pentru cele două exemplare de afalin (*Tursiops truncatus*) și al exemplarului de focă (*Halicoerus grypus*), asigurarea stării lor de sănătate prin profilaxie împotriva îmbolnăvirilor sau a accidentelor.

Monitorizarea condițiilor ambientale, de nutriție și a stării de sănătate a animalelor găzduite

de Delfinariu este un obiectiv stabilit de raporturile de conlucrare și de cerințele autorităților de mediu locale (Agenția de Protecție a Mediului, Inspectoratul Gărzii de Mediu- Constanța).

Obiective specifice:

➤ se studiază posibilitățile de infestare cu agenți patogeni și parazitari prin intermediul apelor din bazin, a completării cu ape marine, dar și a hranei congelate și prevenirea acestora.

➤ familiarizarea publicului cu mamiferele marine, cu biologia acestora și nu în ultimul rând cu evoluția lor dintr-un biongulat rumegător primitiv tricameral, care cu 55 de milioane de ani în urmă a fost nevoit să se adapteze vieții acvatice.

➤ identificarea de alte specii pretabile să populeze spațiile Delfinariului, specii de delfini, foci, lei de mare, pinguini. Avem proiecte în acest sens de a aduce lei de mare californieni, foci de port și pinguini.

Prin realizarea unei cooperări inter-instituționale cu Asociația Mamiferelor Marine și a Acvariilor/ EAAM, împreună cu membrul acesteia, Robert Gojceta - curator de mamifere marine, am obținut o nouă atracție în ceea ce privește reprezentațiile cu lei de mare, dar și un transfer de cunoștințe, foarte important pentru a crește condițiile de bună stare a mamiferelor marine. Am învățat să gestionăm sistemele moderne de tratare a apei, condiționare a hranei, practic managementul animalelor existente în patrimoniu și vom învăța de la dumnealui managementul speciilor ce vor urma să vină, cu precădere a pinipedelor și pinguinilor.

➤ desfășurarea unui proces de învățare al delfinilor în concordanță cu practicile comportamentale din mediul natural, cu etologia speciei.

➤ dezvoltarea unor cercetări de verificare a echipamentului genetic a afalinului din Oceanul Indian, ca specie nominală, comparativ cu populația locală, a unei subspecii pontice.

Microrezervația/ Expoziția de Păsări Exotice

Obiective generale:

➤ asigurarea condițiilor ambientale, al regimului trofic adecvat și a unor condiții de viață cât mai apropiate de habitatul natural al speciilor de păsări și mamifere din parcul zoologic CMSN și expoziția de păsări exotice, dar și a peștilor din acvariul/ iazul propriu al secției. Asupra acestor specii se exercită o monitorizare atentă a stării de sănătate, cu măsuri de protecție împotriva bolilor, a subnutriției sau a unei nutriții neadecvate.

➤ dezvoltarea Pavilionului de echitație și a activității din cadrul sectorului Baby zoo.

Obiective specifice:

➤ diversificarea speciilor habitante și parcul zoologic sau expoziția, cu introducerea de noi elemente de mare atracție, dar și de interes în educația ecologică, reprezentative pentru Dobrogea sau zone geografice îndepărtate, de interes pentru publicul larg.

➤ Menținerea stării de sănătate optime, reproducerea în captivitate, completarea necesarului de hrană, dar și a suplimentelor nutriționale sunt obiective permanente, de drum lung.

➤ creșterea mijloacelor și a tehnicilor de transfer a cunoștințelor. Sectorul baby zoo și cel de echitație, au reușit să completeze prin educație interactivă, obiectivele educative ale acestei secții.

Planetariu

Obiective generale:

➤ transmiterea informațiilor de cunoaștere a bolții cerești atât ca repere ale constelațiilor, cât și ca sursa de informare asupra caracteristicilor fizice ale astrilor observați.

Obiective specifice:

➤ implementarea proiectului european "A joint opened window to the universe mysteries" ce implică modernizarea și dotarea Planetariului și Observatorului Astronomic.

➤ separarea între o pseudoștiință – astrologia și știință – astronomia cu păstrarea reperelor de identificare a poziției elementelor cerești.

4. Strategie culturală pentru întreaga perioadă de management

Funcția de instituție de cultură a Complexului Muzeal de Științe ale Naturii Constanța ca instituție cu structură pluridisciplinară și plurifuncțională are ca obiectiv principal sarcina diseminării informației științifice și a educației ecologice privind științele mediului, ale naturii.

Strategia culturală a instituției este o strategie de continuitate care are în vedere diversele etape ale societății cu funcții sociale multiple și ține cont, însă, de mutațiile sociale, de cerințele momentului, de perspectivele naționale și europene.

Un rol important în această strategie îl joacă atenția acordată proceselor formative ale tineretului fie că este vorba de formarea unei culturi generale, fie că este vorba, la etajele superioare, de formarea unei culturi de specialitate în domeniile directe ale activităților complexului muzeal.

Pe baza unei convenții multianuale revizuită la fiecare 5 ani, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța cultivă o legătură permanentă cu Inspectoratul Județean Constanța, cu instituțiile de formare preuniversitară (grădinițe, școli generale, licee și colegii).

De-a lungul timpului, s-au dezvoltat relații de parteneriat stabile, perpetue, cu liceele și școlile generale ale municipiului, dar și cu școlile generale din județ. A fost încurajată legătura cu școlile generale, liceele din alte județe ale țării, cu accent deosebit în perioada estivală a evenimentului „Școala Altfel” și „Noaptea muzeelor”.

În ultima perioadă, cu începere din anul 2007, s-au deschis porțile Complexului Muzeal de Științe ale Naturii Constanța și pentru tineretul studios universitar, facilitându-se practici estivale aplicative pentru facultățile de Biologie, Geografie, Piscicultură, Medicină Veterinară, Managementul Turismului și Științe Juridice (Dreptul Mediului).

Instituția noastră este vizitată curent de grupe de studenți în practică estivală din centrele universitare din București, Iași, Cluj, Arad, Galați, dar și din Chișinău/ Republica Moldova.

Menționăm că au fost organizate activități culturale atât în școli, cât și la sediul Complexului Muzeal de Științe ale Naturii Constanța, ultimele îmbrăcând forma unor lecții/conferințe.

Activitățile de natură culturală care îmbracă și forma unui efort de marketing au fost desfășurate și în mass-media, presa locală și centrală.

În cadrul instituției s-au desfășurat și cursuri speciale de masterat (Exploatarea resurselor Haleutice mondiale/ Universitatea Ovidius), precum și ateliere școală privind diversele aspecte ale navigației astronomice (Universitatea Maritimă, Academia Navală).

Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța are legături de cooperare permanente pe bază de raporturi de colaborare, multianuale (revizuite la 5 ani) cu instituții universitare principale: Academia Navală Mircea cel Bătrân, Univesitatea Ovidius/ Facultatea de Științe ale Naturii și Facultatea de Drept, de asemenea sunt în curs perfecționarea unor acorduri de colaborare cu Universitatea Andrei Șaguna.

Un aspect cu totul aparte îl constituie strategia estivală de implementare a cunoștințelor privind lumea vie, dar și universul cosmosului în sezonul estival, de instruire a turiștilor aflați în sejur pe litoral, activitate care se desfășoară prin acțiunile de ghidaj muzeal, prin expunerile în fața publicului de la Delfinariu sau de la Planetariu.

În ceea ce privește manifestările culturale organizate de Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța s-a avut în vedere în permanență antrenarea în parteneriat a unor instituții/ organizații relevante din municipiu, atât ca parteneri efectivi, cât și ca sponsori ai activităților. Cităm dintre aceștia colaboratori de continuitate: Universitatea Maritimă, Academia Navală, Universitatea Ovidius, Institutul de Cercetare Marină Grigore Antipa, Centrul de Scafandri ai Forțelor Navale, Centrul de Cercetări al Marinei Militare, ONG Mare Nostrum, ONG Oceanic Club, Liga Navală Română.

Câteva dintre aceste manifestări au căpătat caracter de continuitate așa cum ar fi Ziua Internațională a Mării Negre, manifestare sprijinită de Ministerul Mediului și recunoscute în rapoartele Comisiei Mării Negre și a Comitetului Național Român de Oceanografie/ CNR UNESCO.

5. Strategie și plan de marketing :

Instituția își va optimiza oferta cultural-educativa prin elemente de noutate ce constau în achiziția și expunerea de patrimoniu viu – animale de impact pentru publicul vizitator. Avem în plan inițierea unei colaborări expoziționale/inchiriere pentru bazinul D2- 530 mc și bazinele exterioare aferente secției Delfinariu prin aducerea de pinipede și/ sau alte mamifere marine. Un impediment îl constituie existența unor restricții legislative în ceea ce privește deținerea de pinipede în captivitate, prevederi legale excesive în comparație cu standardele UE și a asociațiilor internaționale de profil în domeniu.

Avem în plan în anul 2020 realizarea unui proiect tehnic pentru un bazin cu destinația pinguini și nu în ultimul rând dorim să realizăm un proiect de extindere a sistemului de bazine cu delfini prin construirea unui bazin localizat în spatele clădirii Delfinariului, loc în care acum e un mic sector administrativ.

De asemenea, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii a aplicat cu proiectul “A joint opened window to the universe mysteries” în cadrul Programului transfrontalier INTERREG V-A, axa prioritară 2, România-Bulgaria, iar în urma evaluării a fost selectat pentru finanțare.

Proiectul “A joint opened window to the universe mysteries” are o perioadă de implementare de 36 luni, este în valoare de 1.498.693,99 Euro și are ca beneficiari implicați următoarele instituții:

- Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța – Beneficiar 1/ Lead partner;
- Muzeul de Istorie Kavarna/ Bulgaria – Beneficiar 2;
- Academia Navală “Mircea cel Bătrân” – Beneficiar 3;
- Colegiul Național “Mircea cel Bătrân” – Beneficiar 4;

Activitățile proiectului constau în promovarea turismului științific, astfel:

- Navigation by stars/ navigație utilizând stelele ce are ca scop combinarea componentei științifice de navigație în Marea Neagră, utilizând observațiile formațiunilor cerești cu atracția față de mare;

- Astronomy camps/ tabere de astronomie ce au ca scop explorarea cerului prin intermediul telescoapelor într-o manieră organizată;

- Origins/ origini ce au ca scop vizitarea siturilor arheologice de pe ruta Constanța- Dobrich.

În vederea realizării acestor activități Complexul Muzeal de Științe ale Naturii are un buget alocat în valoarea de 1.096.575,54 Euro și urmează a realiza investiții ce constau în principal în achiziționarea de echipamente și servicii, astfel: Planetariu hibrid 4k, telescoape mobile, laptopuri, televizoare, camere video, servicii de publicitate, precum și elaborarea unei Strategii privind patrimonial natural și cultural în aria transfrontalieră Constanța-Dobrich.

Din punct de vedere al strategiei de promovare în scopul conștientizării publicului vizitator, a informării acestuia asupra ofertei cultural-educative a instituției și a dinamicii acesteia se dorește abordarea unei strategii de marketing unitară. Modalitatea de promovare a instituției va fi supusă discuției și analizei Consiliului de Administrație, iar tendința va avea cu precădere orientarea spre mediul online și social media. Spre exemplu, un grup țintă atins în anul 2019 a fost creșterea numărului de adulți, ceea ce demonstrează faptul că oferta noastră educațională a tentat și o categorie mai pretențioasă.

De asemenea se are în vedere o deschidere mai amplă a spectrului prin încheierea de colaborări cu agenții de turism naționale și internaționale, în scopul promovării ofertei cultural educative a instituției muzeale.

Ca în fiecare an, instituția muzeală, editează hărți/ pliante sau flyere cu informații despre accesul la cele mai importante obiective, programul și alte informații de interes.

De asemenea prin intermediul proiectului european urmează să se realizeze un set de evenimente și materiale promoționale.

Evenimente/material promoționale	Nr.bucăți
Evenimente de publicitate – conferințe de presă “Kick off”	1
Organizare workshop “Astronomy camps”	1
Comunicat presă	2
Placa permanentă	1
Stickere (autocolante) de promovare – produs turistic comun	500
Flyere fata-verso	1000
Postere A3	100
Roll-up	1
Invitații evenimente	1000
Mape	200

Tabel materiale promoționale ce urmează a fi realizate în anul 2020 prin implementarea proiectului european ”A joint opened window to the universe mysteries”

6. Programe propuse pentru întreaga perioadă de management

Consiliul Științific analizează și aprobă programul de evenimente culturale pentru anul 2020, activitățile propuse sunt:

Nr. crt.	Denumirea acțiunilor/ activităților cultural-educative	Perioada sau data de realizare	Responsabilitate	Locația desfășurării Instituții colaboratoare	Buget prevăzut pe program
1.	“Picătura de viață - apa!”	22 martie – Ziua Mondială a Apei	- dr. Chiorean Adriana Munteanu Florin	Secția Acvariu - realizare de mini-expoziții temporare -școli partenerere	2000
2.	“Policromie în natura!”	22 mai – Ziua Internațională a Biodiversității	dr. Chiorean Adriana -Munteanu Florin	Secția Acvariu - prezentare fauna din râuri, lacuri, bălți și din Marea Neagră Colegiul Național “Mihai Eminescu”	2000
3.	Noaptea Muzeelor	Mai –	dr. Chiorean Adriana Munteanu Florin	Secția Acvariu	0
4.	“Prietenul omului!”	04 octombrie - Ziua Mondială a Animalelor	- dr. Chiorean Adriana - Munteanu Florin	Secția Acvariu - școli partenerere	2000
5.	MAREA NEAGRĂ	31 octombrie – Ziua Internațional	C.M.S.N.	C.M.S.N. Instituțiile partenerere	4500

		a a Mării Negre			
6	Foci și lei de mare din mările și oceanele lumii-ppt	Februarie	Caisin Ancuța	Instituții de învățământ	80
7	Zonele umede și biodiversitatea	Februarie	Angelica Curlișcă	Sediul CMSN	120
8	Culorile apei	Martie	Angelica Curlișcă	Sediul CMSN ISJ	200
9	Despre delfini și balene-ppt	Martie	Caisin Ancuța	Instituții de învățământ	80
10	În vizită la C.M.S.N Constanța-acțiune cultural-educativă interactivă	Aprilie	Caisin Ancuța	Delfinariu ISJ	0
11	Cartea Roșie a Mării Negre	Mai	Angelica Curlișcă	Sediul CMSN ISJ	500
12	Lumea recifilor de corali	Iunie	Angelica Curlișcă	Sediul CMSN ISJ	2500
13	Fațete ale Grădinilor zoologice	August	Angelica Curlișcă	Sediul CMSN ISJ	90
14	Specii de animale marine și dulcicole aflate în pericol de extincție pe Terra-ppt-	Octombrie	Caisin Ancuța	Instituții de învățământ ISJ	100
15	Omul și Marea	Octombrie	Angelica Curlișcă	Sediul CMSN ISJ	1000
16	Specii de plante ocrotite pe Terra-ppt-	noiembrie	Caisin Ancuța	Instituții de învățământ ISJ	80
17	Meseria de Muzeograf -consiliere pentru viitor	Ianuarie - Februarie	Antone Veronica	Lic. de Artă Constanța	50
18	Grădina Zoo merge la școală	Februarie-Iunie	Antone Veronica Grigore Raluca Mihai Anca	Școli și licee din Dobrogea Instituții de învățământ	1500
19	Și eu prețuiesc apa!	Martie	Grigore Raluca	Școli și licee din oraș Instituții de învățământ	80
20	Peisaje acvatice din Delta Dunării excursii tematice și expoziție foto	Aprilie-Iunie	Antone Veronica Grigore Raluca	Delta Dunării Și Baby Zoo Asociația Scutul Cinegetic, Instituții de învățământ	5500
21	Atelier BIOART	Aprilie-Septembrie	Antone Veronica	Microrezervație Asociația Scutul Cinegetic, Lic de Artă Constanța	400
22	Grădini botanice din România	Mai	Mihai Anca	CMSN	80

23	Enrichment în zoo - ateliere practice	Iunie- Iulie	Antone Veronica	Microrezervație Voluntari	2300
24	Căsuțe pentru lilieci din oras / Oameni și lilieci	Iunie	Grigore Raluca	Baby Zoo / Microrezervație	430
25	Dinozauri și alte animale preistorice – activități și vizionare de documentare	Iulie- August	Grigore Raluca	Baby Zoo	250
26	Specii invazive în România expoziție foto	August	Grigore Raluca	Baby Zoo Univ. Ovidius	1750
27	Cu copiii în ‘ buzunar’ - Marsupiale	August	Mihai Anca	CMSN	180
28	Animale protejate din România expoziție foto	Octombrie	Antone Veronica Grigore Raluca	Baby Zoo Univ Ovidius	2560
29	Marea Neagră prin ochii tăi – concurs foto	Octombrie	Grigore Raluca	Centru Info Instituții de învățământ	230
30	Cei mai frumoși cai din lume	Noiembrie	Mihai Anca	CMSN	2150
31	Grădini Zoo în Europa	Noiembrie	Antone Veronica	Baby Zoo Voluntari	90
32	Arborele vieții – Diversitatea animalelor	Decembrie	Grigore Raluca	Baby Zoo/ Școli si licee Instituții de învățământ	960
33	Atelierul lui Moș Crăciun	Decembrie	Grigore Raluca Diamandi Constanta	Baby Zoo Instituții de învățământ /comunitatea locală	550
34	Mersul pe orbita al planetelor- expozitie	Ianuarie Februarie	Dobre Simona	Planetariu	100
35	“Și eu prețuiesc apa”	Martie	Grigore Raluca Diamandi Constanța	Școala Generală nr. 3 Ciprian Porumbescu	100

36	Instrumente, aparate și hărți utilizate în navigația astronomică - expoziție	martie	Dobre Simona	Planetariu Astroclub	200
37	Expoziția temporară „Diamantele Pământului”	Aprilie	Diamandi Constanța	În foaierul Planetariului	800
38	Soarele prin cercul zodiacal- expoziție	aprilie mai	Dobre Simona	Planetariu Noua Acropolă	500
39	Noaptea Muzeelor	Mai	Diamandi Constanța	Observatorul Astronomic Academia Navală Constanța	0
40	Ultimele trei planete mari ale Sistemului Solar- expoziție	iunie iulie	Dobre Simona	Planetariu Noua Acropola	500
41	Conferință publică, Invitat special: Mirel Bîrlan	august	Diamandi Constanța	Sala de Conferințe Observatorul Astronomic din Paris	700
42	Un scop nu există fără celălalt- expoziție	septembrie	Dobre Simona	Planetariu Noua Acropolă	300
43	Masă rotundă în cadrul planetariului cu ocazia împlinirii celor „50 de ani de activitate”	Octombrie	Diamandi Constanța	Observatorul Astronomic Școli și licee colaboratoare	1000
44	Cuplul Pământ-Lună	Noiembrie	Dobre Simona	Planetariu	80

În anul 2020 urmează să se implementeze și următoarele programe, corespondente planului minimal pentru anul 2020, din cadrul Contractului de Management nr. 5263/01.03.2019:

Program educativ la delfinariu (reluare din 2019)	Acest program constă în prelegeri ce se vor ține de către muzeografi, director științific și director general în preambulul reprezentațiilor cu delfini. Vor fi cel puțin 8 prelegeri în perioada de extrasezon dar prelegeri zilnice în sezon. Tema și ora prelegerilor vor fi anunțate în prealabil pe mediile de socializare a instituției.	<ul style="list-style-type: none"> - Evoluția Biotei pe Terra, - Evoluția Cetaceelor și a altor mamifere marine (Sirenieni și Pinipede) - Modificările climatice de-a lungul erelor geologice - Prezentarea unui schelet complet de balenă și al unui cefalic de orcă - Prezentarea unor fosile paleontologice precum și a unor flori de mină (costuri doar pentru mentenanță) 	5.000 lei
--	--	---	-----------

Programul educativ de la Delfinariu	Presupune prezentarea mai multor proiecte educative Costurile sunt generate de achiziția unor materiale printate necesare prezentărilor	1. ”Apa – origini și importanță” 2. Impactul factorilor de mediu și antropici asupra diferitelor clase de vertebrate.	5.000 lei 5.000 lei
Programul de studiu a ihtiobiotei dulcicole din iazul microrezervației	Constă din două proiecte de piscicultură în regim controlat, pentru gambusia și crap fitofag, în iazul Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța.	1. Adaptarea în condițiile climatului specific țării noastre a speciei <i>Gambusia affinis</i> ca principal consumator al larvelor de țânțari. (construire bazin de reproducere) 2. Adaptarea peștilor cosași <i>Ctenopharyngodon idella</i> , în iazul microrezervației cu rolul de a consuma stuful crescut în exces. (achiziție puiet)	10.000 lei 30.000 lei
Programul de lecții al relațiilor dintre reptile acvatice și amfibieni	Subliniază prin două proiecte eliminarea amfibienilor din genul Rana de către țestoase din genul Trachemis	1. Raporturile între amfibienii Rana și țestoasele Trachemis – proiectul constă în pescuit selectiv de eliminare a țestoaselor Trachemis 2. Raportul dintre țestoasele Trachemis și Emis – cu eliminarea primelor	1.000 lei 1.000 lei
Lucruri sălbatice	Program dedicat școlilor – va fi un program de educație non formală, în natură și despre natură, pentru elevii de toate gradele. Se vor face deplasări în teren în cadrul cărora, în afară de prezentări se va face colectare de material biologic ce va fi apoi prelucrat de către elevi la CMSN sau la școală	1. ”Școala Pădurii” 2. ”Școala Mării” 3. ”Școala Dunării”	5.000 lei 5.000 lei 5.500 lei
Black Sea	Se va continua programul început anterior	”Black Sea” (reluarea programului din 2007 și 2008)	1.000 lei
Marea din cutie	Se va continua programul început anterior	1. ”Marea din cutie” – în localitate 2. ”Marea din cutie” – în județ	1.000 lei
Relații și interacțiuni fizice interplanetare	Se vor ține lecții de astro-fizică în care muzeograful de la planetariu împreună cu subsemnatul vor prezenta în detaliu prin proiecții pe bolta planetariului a unor filme documentare.	Modalitatea prin care interacționează planetele între ele, influențe vizibile istoric, prezent și viitor. (bugetul este necesar achiziționării și traducerii de filme documentare)	15.000 lei

Joaca la Delfinariu	Programul constă în amenajarea și decorarea locului de joacă de la Delfinariu cu elemente imagistice din lumea cetaceelor. În colaborare cu gradinițele constănțene se va decora locul de joacă cu baloane, delfini uriași și bannere separatoare care să transmită informații sugestive corespunzătoare vârstei	1. „Jucării din lumea mamiferelor acvatice”, 2. ”Jucării din lumea păsărilor acvatice”	2.000 lei
Concurs foto la Acvariu	Programul se adresează copiilor care vor fi stimulați să facă poze la Acvariu diverșilor pești, în prima zi de vineri a fiecărei luni. Pozele vor fi premiate și prezentate pe mediile noastre de socializare, premiile constând într-o invitație gratuită la Delfinariu.	”Cea mai frumoasă fotografie pe teme acvaristice”	1.000 lei

7. Proiecte din cadrul programelor

Totalitatea proiectelor de cercetare rezultate anterior sunt proiecte cu auto-finanțare, având suportul Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța și al instituțiilor colaboratoare. Includerea în programe, proiecte naționale și internaționale de cercetare, nu este posibilă datorită faptului că instituția nu dispune de cercetători științifici atestați în conformitate cu cerințele Ministerului Educației și Cercetării, Agenția Națională de Cercetare și Dezvoltare.

Constituie proiect de interes, două încercări de piscicultură în regim controlat, pentru consumatorii de larve de țânțari *Gambusia affinis* și de stuf - Crap fitofag, în iazul Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța, precum și cercetările de biologie/ ecologie privind populația de porc mistreț din sudul Dobrogei.

Secția Delfinariu va avea de concluzionat experiența obținută din colaborarea cu expozantul străin ce a adus leii de mare, cu specialiștii cu care a realizat activitatea de cercetare privind condițiile și procedurile prin care putem face terapie asistată cu delfini.

Secția Planetariu va avea de implementat activitățile ce decurg din derularea proiectului UNIMIS – cursuri de astronomie, tabere de observații ale bolții înstelate și multe altele. În cadrul programului de aducere a unor evenimente culturale în Planetariu și în 2020, s-a organizat punerea în scena a unor piese de teatru, cu teme astronomice, precum și recitări de poezii, spectacole lirice de muzică și poezie.

Secția acvariu va trebui să se mobilizeze pentru a aduce cât mai mulți pești autohtoni în noul sector de apă rece, atât sărată cât și dulcicolă.

Din păcate activitatea administrativă pe care trebuie să o îndeplinească muzeografi, restrânge posibilitatea extinderii cu proiecte noi la toate cele 4 secții ale Complexului Muzeal.

8. Alte evenimente, activități specifice instituției, planificate pentru perioada de management

Printre activitățile cultural-educative se menționează organizarea „Zilei Internaționale a Mării Negre” în data de 31 octombrie, eveniment în care organizatorul principal este Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța și va fi sprijinit de către instituții din mediul academic, de cercetare și asociații de profil care vor contribui prin prezentarea unor lucrări științifice de cercetare ce au rezultate de actualitate și de interes în domeniu. În perioada premergătoare zilelor Mării Negre se vor organiza întâlniri și evenimente în cadrul cărora se vor prezenta și distribui informații de interes participanților și publicului vizitator.

În anul 2020, ne dorim organizarea unui simpozion de comunicări științifice pe care să îl încadrăm în unele din momentele jubiliare ce țin de natură, ecologie, biodiversitate. Nu am prevăzut în bugetul inițial, dar imediat ce vom avea un raspuns al potențialilor colaboratori – INCDM Grigore Antipa, Asociația internațională BENA, Facultatea de Medicină Veterinară București – cu care avem două proiecte științifice în colaborare – vom face o rectificare la sfârșitul verii, iar cu ocazia Zilei Mării Negre vom putea avea primul Simpozion Științific după mulți ani.

F. Previzionarea evoluției economico-financiare instituției, cu o estimare a resurselor financiare ce ar trebui alocate de către autoritate, precum și a veniturilor instituției ce pot fi atrase din alte surse

1. Proiectul de venituri și cheltuieli pentru următoarea perioadă de raportare

Proiectul de venituri și cheltuieli pentru anul 2020 are în prim plan alocația bugetară pentru finalizarea achizițiilor din cadrul proiectului european, fapt ce ne blochează temporar disponibilitate și distribuția fondurilor spre alte investiții. În situația în care rambursările sumelor cheltuite în cadrul proiectului menționat se vor materializa în conformitate cu previziunile inițiale și nu vom avea blocaje economice sau juridice cu achiziția proiectului 4k hybrid se vor realiza rectificări bugetare.

Anexa 5 Proiect venituri si cheltuieli, lista de investitii pentru anul 2020

2. Numărul de beneficiari estimați pentru perioada următoare de management

Deși numărul angajaților a rămas relativ același, salariul având o creștere negativă în raport cu rata inflației, am reușit în aceste condiții ca împreună cu colegii mei să putem primi anual tot mai mulți vizitatori. Pentru anul 2020 prognozăm un număr total de **715.000 de vizitatori** – nu va fi ușor, dar sunt perspective și identific soluții pentru a realiza această creștere.

De asemenea, există în promulgare un proiect de modificare a legii educației – ce stipulează înlocuirea reducerii de 75% pentru copii în instituțiile de cultură cu acordarea totală gratuității. Efectele acestei modificări legislative ar putea greva veniturile instituției (aproximativ 1 milion de lei – 10% din veniturile institutiei provin din biletele cu preț redus), însă va contribui la creșterea numărului de beneficiari elevi, ceea ce constituie un succes al propagării eforturilor noastre culturale. Faptic se va traduce printr-un număr sporit de vizitatori.

Se vor face eforturi în vederea introducerii unor noi expoziții cu caracter sezonier pentru asigurarea unei diversități mai mari a ofertei cultural- educative, printre care un nou spectacol la bazinul D2 cu pinipede, pinguini sau crocodili împreună cu papagali și păsări de pradă.

Planetariul are un potențial mare de dezvoltare, în contextul în care prin proiectul european accesat ne vom putea dota cu echipamente de ultimă generație, în contextul în care vom reuși dublarea personalului de la 2 la 4 muzeografi și găsirea unor soluții în care să funcționăm mai bine pe timpul sezonului estival, când nu putem satisface mai mult de 20% din cereri.

Delfinariul are încă un potențial important, odată cu accesarea fondurilor ce ne vor permite aplicarea proiectului în lucru, respectiv de extindere a sistemului actual de bazine printr-o lagună conectată în volum de peste 3 milioane de litri, situație ce ne mai permite aducerea unor noi exemplare de delfini. La această secție urmează (a și debutat) dezvoltarea unui sector de pinipede și pinguini, cu atractivitate așteptată și mesaj educațional foarte eficient.

Micrezervația are și ea un potențial, chiar dacă nu la fel de mare, cu accent pe eficientizare pentru a nu mai fi principalul consumator al resurselor din complex. Grădinile zoologice în general sunt mai puțin eficiente economic, dar au un rol educativ important de a cunoaște ceea ce avem de respectat în natură.

Acvariul, situat într-o clădire ce a împlinit de mult 100 de ani de existență și 60 de ani ca acvariu, are de asemenea un potențial limitat, dar am transmis Consiliului Județean o temă de proiectare în acest sens și necesitatea de a identifica o altă soluție și sursă de finanțare pentru a construi un acvariu modern cu bazine mari, geamuri acrilice în incinta CMSN, imediat în adiacența Bulvardului Mamaia și Planetariu pe o suprafață de 3500 mp, cu trei nivele - unul administrativ, al doilea de vizitare și ultimul cu o parcare amenajată cu acces din Bulevardul Mamaia. Un astfel de Acvariu ar putea adăuga încă un milion de vizitatori CMSN-ului.

3. Analiza programului minimal realizat

Proiectul de Management depus are un program minimal desfășurat pe o perioadă de 5 ani, în cadrul căruia majoritatea proiectelor se extind multinual. Am reușit să facem toate

proiectele și programele chiar dacă au mai survenit reprogramări, modificări din cauze obiective ce au ținut de dificultatea achizițiilor sau disonibilitatea colaboratorilor.

1. Proiect artistic și educativ la planetariu - Un program în care împreună cu actori și muzeografi de la Planetariu s-a făcut o paralelă între informațiile astronomice și poezia românească. În acustica specială a Planetariului s-au recitat versuri elocvente din Mihai Eminescu (La steaua, Luceafărul) și Nichita Stănescu (Contemplarea lumii din afara ei).

Observații: Poezie vs. știință prezența în sală a fost compusă cu preponderență de un public adult, acustica sălii creând un ambient plăcut. Prezentarea a fost realizată de către muzeograf.

Continuitate: în anul 2020 urmează a se implementa acest proiect și în colaborarea cu școlile și liceele din județul Constanța.

2. Black Sea - Școala de vară pentru elevi și studenți – o săptămână de cursuri cu tematică legată de Marea Neagră (biologie, ecologie, protecția mediului, navigație, etc) finalizată cu o aplicație practică în marea deschisă.

Observații: acest proiect s-a realizat având ca parteneri ONG Mare Nostrum și SC Fauna Consulting SRL - partenerii expozanți de la leii de mare, unde s-au realizat acțiuni comune de conștientizare a publicului vizitator asupra problemelor legate de mediul înconjurător, în special poluarea cu mase plastice a mărilor și oceanelor. Cu sprijinul Academiei Navale "Mircea cel Bătrân" Constanța, în cadrul proiectului european UNIMIS, s-au putut face observații în larg și asupra punctelor unde se adună grupuri de delfini.

Continuitate: în anul 2020 urmează să se efectueze acțiuni de voluntariat pentru igienizarea plajelor din orașul Constanța.

3. Programul educativ de la Delfinariu, program educativ compus din prezentări tematice: Evoluția Biotei pe Terra, Evoluția Cetaceelor și a altor mamifere marine (Sirenieni și Pinipede), modificările climatice de-a lungul erelor geologice.

Observații: prin prezentarea acestor cursuri – prelegeri am reușit să precedăm reprezentațiile de la Delfinariu cu elemente ce să constituie atracție și pentru adulții însoțitori.

4. Programul operațional transfrontalier prin proiectul "A joint opened window to the universe mysteries"

Observații: Are o perioadă de implementare de 36 luni și are ca beneficiari implicați instituții omoloage. În primul an se fac achizițiile ce constau în pregătirea proiectului, consultanța, echipamentele IT și cele pentru observații cerești. În cadrul proiectului se vor realiza 180 de ore cu tematică astronomică de către specialiștii în domeniu.

Continuitate: în curs de implementare, finalizare 2021.

5. Programul de interacțiune și terapie cu animale Presupune studiul aplicat asupra modului în care se realizează legătura dintre animal și om, efectele terapeutice asupra copilului cu dizabilități neuro – motorii și/ sau psihice.

Observații: 1. Programul de hipoterapie și 2. Programul de delfinoterapie realizate cu sprijinul Psihoterapeut Norbert Trompisch și Psihoterapeut Elena Harbur. Dacă în trecut au existat lucrări științifice despre hipoterapie, avantajele și utilitatea acesteia, finalizate cu un doctorat în acest domeniu, delfinoterapia este o activitate nouă, ce o desfășurăm de doi ani, dar care anul acesta va fi întreruptă de investițiile de la delfinariu. Totuși pregătim în continuare personalul în această direcție și vom avea curând chiar și un doctorat în domeniu.

Continuitate: Hipoterapia va continua, delfinoterapia e suspendată din cauza inerenței lucrărilor de modernizare de la Delfinariu.

6. Programul educativ "Baby zoo" 1. Cercetașii marini 2. Intellect-parc

Observații: Constituie un mijloc prin care educația de mediu se întrepătrunde cu deprinderile prin joacă, participanții ca medie de vârstă sunt între 5-10 ani. Activitățile au loc sub îndrumarea unor pedagogi specializați, iar din 2019 în mod particular, am introdus împreună cu o asociație de profil "Împreună pentru Viitor" - Constanța, un parc tematic – "Intellect parc", în care jocurile tradiționale ale copilăriei se regăsesc în dimensiuni uriașe, pretabile unei activități fizice subsecvente.

Colaborarea cu Centrul Local Constanța "Cercetașii Marini" a fost realizată prin participarea la acțiuni de voluntariat în cadrul secției Microrezervație și prin activități practice de cunoaștere a animalelor și a mediului înconjurător.

Continuitate: activitățile se vor desfășura și în anul 2020, în zilele de sfârșit de săptămână.

7. Proiect educațional - program pilot de educație non-formală – se dorește prezentarea ecosistemului marin cu ajutorul ochelarilor și programelor VR.

Observații: datorită unor dificultăți în achiziționarea unor echipamente VR performante, activitatea a fost susținută cu alte mijloace tehnice în cadrul sălii de conferință, unde s-au prezentat filme educative în colaborare cu Centrul Cultural Teodor T. Burada. De asemenea în perioada sezonului estival, pe platoul din fața clădirii Delfinariu s-au realizat proiecții pe ecran gonflabil în care au fost prezentate filme cu teme biologice și astrale (*Adevărul despre urși, Planeta noastră, etc.*).

Continuitate: această colaborare cu Centrul cultural Teodor T. Burada se va desfășura și în anul 2020 având în plan extinderea numărului de filme/proiecții educative în aer liber, a căror drept de difuzare constituie aportul fundației colaboratoare, iar ochelari VR vor fi achiziționați în acest an prin proiectul european transfrontalier UNIMIS, aflat în derulare.

8. Locuitorii vazduhului program educativ - demonstrații efectuate cu răpitoare de noapte (Bufnițe, Șoimi și Ulii)

Observații: s-a inițiat o colaborare cu "Asociația pentru Șoimărit Peregrinus" București prin care drd. Angelica Curlișcă s-a perfecționat în sensul îngrijirii acestor specii. În acest sens am fost pregătiți pentru a primi exemplare de bufniță și alte exemplare de păsări răpitoare de zi ce au fost aduse rănite și au fost tratate, îngrijite și reabilite. Toate aceste activități s-au desfășurat împreună cu voluntari, ce au participat la reabilitarea și eliberarea păsărilor în natură.

Continuitate: de la sfârșitul anului 2019, instituția are medic veterinar, care se îngrijește de exemplarele primite și vom putea face operații de anvergură asupra acelor animale care vin cu traumatisme severe, vechi, ce necesită reconstrucții osoase.

9. Sistemului solar se vor ține lecții de astro-fizică în care muzeografi de la planetariu împreună cu subsemnatul vor prezenta în detaliu prin proiecții pe bolta planetariului a unor filme documentare.

Observații această activitate a avut două componente: prima de învățare prin studiu detaliat pe bolta planetariului, cu ajutorul proiectorului digital și o componentă de observare cu ajutorul telescoapelor, lunetelor, aflate în dotarea secției.

Continuitate în urma achizițiilor de dotare a secției prin proiectul european UNIMIS, se vor realiza observații astronomice în natură, prin camparea în locații fără poluare luminoasă și de particule, împreună cu partenerii instituționali.

10. Delfini în heraldică și arheologie în colaborare cu Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța vom identifica imagini cu delfini în numismatică, heraldică și alte documente istorice

Observații cu ocazia celebrării Zilei Dobrogei s-au prezentat în cadrul reprezentațiilor de la Delfinariu, de către drd șef secție la delfinariu prezența delfinilor în numismatică, în heraldică, ex. Delfinul pus de Alexandru Ioan CUZA pe stema Principatelor Unite.

Continuitate: în anul 2020 se va realiza un workshop.

11. Delfini în arta constănțeană. În colaborare cu Muzeul de Artă am încercat să găsim corespondențe de imagini ale delfinilor în arta locală. Cu relativă uimire am găsit doar picturi cu pești și în consecință ne propunem ca în anul 2020 să facem o expoziție în acest sens.

12. Piese de teatru la planetariu (repunere în scenă) proiectul a presupus producția spectacolului de video – art / performance art „Casa mea din cer”, un concept cultural - educativ inedit și interesant destinat punerii „în scena” în Planetariul din Constanța și organizarea a șapte reprezentații ale acestui spectacol în incinta Planetariului Constanța, în zilele de 4, 5, 12, 13, 17, 18 și 20 iunie 2019.

Observații: Performance-ul a redat vizual povestea Universului de la formare și până în prezent și a presupus un montaj spectaculos și impresionant de proiecții video transpuse pe cupola Planetariului. Spectacolul vizual a fost completat cu muzică interpretată live un muzician, la instrumente mai puțin uzuale (duduk, mey, tigră, daulă, xilofon, blockflote, cajon, lăută), cu momente de dans (două balerine cu apariții fantomatice) și cu grupaje de versuri din poezii românești cu tematică astrală, recitate de actori: („Luceafărul”, „Scrisoarea I”, „La steaua” – Mihai Eminescu; „Contemplarea Lumii din afara ei”, „Tot universul nostru era albastru și gol” – Nichita Stănescu; „Balada unei stele mici”, „Eclipsa”, „Misterul nopții”, „Răspunsul cometei”

– George Topîrceanu; „Romanța soarelui” – Ion Minulescu; „Cântec sub stele”, „Eu nu strivesc corola de minuni a lumii”, „Mi-aștept amurgul”, „Stelelor” – Lucian Blaga; „Nourii”, „Odă soarelui” – Nicolae Labiș; „Noapte” – Octavian Goga; „Manifest pentru sănătatea Pământului”, „Să vânam lumina Lunii” – Adrian Păunescu etc). Finanțat din fonduri accesate prin concurs de proiecte la Ministerul culturii

13. Piese noi de teatru la planetariu și delfinariu

Istoria Lumii Organizator: Asociația Culturală Georgiana Rusu, Partener: Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța, Secția Delfinariu, Finanțator: Administrația Fondului Cultural Național, Aria tematică: Arte vizuale, Valoare totală: 89.000 lei, Regia: Iulian Enache, Scenariul: Iulian Enache, Scenografia: Lăcrămioara Dumitrașcu, Muzica: Adrian Mihai, Distribuția: Maria Lupu, Luiza Martinescu, Nicodim Ungureanu, Cosmin Mihale.

Observații: proiectul a presupus producția spectacolului de arte vizuale cu impact științific – educativ „Istoria Lumii” - o reeditare într-o manieră proprie, specifică proiectului, a piesei de teatru „Romeo și Julieta” de William Shakespeare și organizarea a șapte reprezentații ale acestui spectacol în incinta Delfinariului Constanța, în zilele de 4, 5, 12, 13, 17, 18 și 20 iunie 2019. Prin intermediul dioramelor, planșelor, decorurilor specifice, coloanei sonore adecvate și cu ajutorul unor elemente teatrale realizate de actori, spectatorii au fost transpuși imaginar într-o capsulă temporală cu care au călătorit virtual în trecutul planetei, rememorând momentele cele mai importante ale Istoriei umanității, de la Momentul Zero și până în prezent, într-o adevărată poveste artistico – științifică - educativă.

Practic, a fost vorba despre o prezentare evolutivă a planetei prin intermediul unui act cultural - artistic, firul epic al performance-ului păstrând ordinea cronologică a momentelor esențiale care au marcat istoria formării și dezvoltării Terrei și a umanității. Apariția și evoluția vieții, dezvoltarea și adaptarea formelor de viață, importanța bagajului genetic al speciilor, ciclurile de încălzire/ răcire ale Terrei și efectele acestora în apariția sau dispariția unor specii, evoluția speciei umane în context planetar sunt ideile principale ale performance-ului, care au fost transmise publicului prin mijloace artistice inedite, interesante și atractive, într-o forma vizuală și auditivă de excepție.

În viitor conducerea Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanta, corpul său de muzeografi rămâne deschis oricărei alte forme de progres, de cooperare instituțională, altele decât cele avute în vedere prin prezentul material, cu utilizarea tuturor oportunităților pe care timpul le poate oferi, respectând însă ideea unei dezvoltări secvențiale, sigure, de continuitate.

Se vor depune, constant, eforturi pentru creșterea prestigiului instituției, în sfera sa de preocupări, atât în țară cât și peste hotare, sporind atractivitatea sa educațională și de interes turistic, rolul său în educația societății tomitane.